

REPT. PHAN II

PHILOSOPHY CYPRI

1870

London

Printed and Published by...

at the ...

London

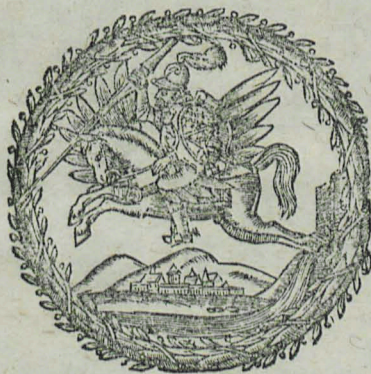
Printed and Published by...

S. EPIPHANII
EPISCOPI CYPRI
ORATIO

In sepulturam Corporis Domini

Nunc primùm in lucem edita ex Bibliotheca

SIMONIS SIMONIDAE.

SAMOSCI
Cum Privilegio Pont. Sanctit. & Regie Maiest.

Martin. Lenscius Typogr. Acad. excudebat.
Anno Domini M. DC. IV.

ILLVSTRISS. ET REVERENDISS. D.

D. CLAVDIO COMITI

RANGONO EPISCOPO REGII

SANCT. D. N. AD SERENISS. POLO-

NIÆ ET SVVECIAE REGEM NVNCIO.

SIMON SIMONIDES S. D.

Vi religionem auorum nostrorum temporibus innouarunt, vt imperitiæ hominum plausibilius fucum facerent, id præseferre visi sunt, quòd fugitiuam antiquitatem retrahere, & mores desitos reuocare satagerent. Contra quos à doctissimis viris in Ecclesia varia via itum est. Nam pleriq; quasi ex iure manum cum illis conseruerunt, & ad ipsos fontes nempe ad præscriptã & expressam verbi diuini normam recurrerunt, statumq; præsentem Ecclesiæ ex prima origine & lege per Christum Saluatorem lata arcessuerunt. Pleriq; ætatum & temporũ subductis rationibus, explorata omni antiquitate, quibus viris, quibus institutis initio creuerit, quomodo adoleuerit, quos progressus fecerit, quo decursu atque ordine ad nostram ætatem peruenerit, congruam & consonam sibi Ecclesiæ disciplinam aperuerunt, ipsosque nouatores, non tam veterum morum assertores, quam errorum dudum explosorum excitatores esse docuerunt. A plerisq; elaboratum est in scriptoribus, qui nul-

la ætate in Ecclesia defuerunt, è tenebris eruendis, & in lucem proferendis; quorum doctrina ubiq; constans & perpetua, locupletissima testis est, iisdem radiis nunc Ecclesiam illustrari, quibus olim florebat, neq; alia sæculo hoc doceri, quam quæ omnibus sæculis promebantur. Hanc tertiam curam, alienorum scriptorum in publicum edendorum, quanquam operæ minoris, tamen precij maximi semper ego esse existimaui, doctus non vno exemplo, quicumq; sese ad lectionem veterum patrum contulissent, doctrina illorum commonefactos, nullo negotio ad viam rediisse, vt planè certissimus sim, non posse commodiorem rationem iniri, siue ab errore reuocandorum, siue optima disciplina instituendorum hominum, quam si prisci illi sapientissimi & sanctissimi viri frequentes in ore, in manibus sint, illorumq; diuini scripta, percrebrescant. Verùm hæc illi curæ sint, qui ex alto Ecclesiam suam curat. Mibi cum in manus incidisset ^{ἡμετέρας} quoddam ex eadem veteri gaza, nolui committere, vt diutius luce careret. Oratio est. D. Epiphany de sepultura Corporis Christi; ex qua, præter summam pietatem atq; adeo extusiasmum verbi diuini, illud quoque illustri argumento sit, quam celebri ritu parentalia Saluatoris nostri, quæ etiãnum in Ecclesia frequentantur, iam tum olim illo æuo à maioribus nostris vsurpata fuerint, quorum vt cæterorum omnium, apud istos novos antiquitatis ostentatores, vastities & silentium est. Tibi autem Illustris. Antistes Claudii Rhangone vt primo missu offerre, & dignitas quam sustines, & virtutum tuarum admiratio suasit. Nam cum Legati munus in Polonia ab eo geras, qui

caput Ecclesie est, quique omnibus thesauris religionis pre-
est, iure optimo, etiam hoc quantumcumq; κερπήλιον tibi reddi
debit. De virtutibus tuis dicendi breuior quidem hic est lo-
cus, verum is est de te totius Poloniae sensus, nec grauiorem
& candidiorem virum, nec prudentiorem & dexteriorem
Legatum in Poloniam à Sanctiss. Sede mitti potuisse, qui
cum omnia accuratissime pro Dei gloria facias, tanta tamen
animi moderatione, tam pacato atq; ad amissim exacto iudi-
cio utaris, ut etiam aduersary habeant, quod in te venerentur;
ipsa Respublica Polona meliores ciues vix agnoscit, prout
tuus est in illam affectus, immò te tanquam salutare sydus om-
nes aspicimus. Ego dum in clientellam tuam suscipi cupio, il-
lud à Deo Optimo Max. peto, ut tantis virtutibus tuis sum-
ma præmia respondeant. Samoscij Kalen. Iunij Anno
M. DC. IV.

Beneuolo Lectori.

DVbitari non potest, genuinam esse hanc D. Epiphaniij orationem. quanquam enim paullò diuersior stilus in ea sit, quam qui in alijs eius scriptis reperitur, nihilominus multa sunt argumēto, quæ cum ipsum auctorem approbant. Primùm, quòd in plerisque per Europam Bibliothecis manuscripta habetur cum eodē titulo. Deinde, quòd in Orientalibus Græcorum Ecclesijs, magno Sabbato recitatur cum nomine Diui Epiphaniij. Itidem, cum eodem nomine recitatur in Russorum Ecclesijs, translata in linguam Sclauonicam. Postremo, si quis orationem hanc conferat cum ea, quæ ad diem Palmarum, cum nomine eiusdem D. Epiphaniij, ex Bibliotheca Antonij Caraphæ Cardinalis prodijt Anno M. D. Lxxxvj. dedicataque est à Consaluo Ponce de Leon Sixto Quinto Pontifici Maximo, genusque dicendi vtriusque consideret, facile agnoscer, ouum ouo similiùs non esse, vt qui hanc reprobet, illam quoque in dubium vocare necessè habeat. Nouum autem non est, eloquentissimos viros alio genere dicendi sermones ad populum habuisse, alio libros scriptitasse.

Id te admonitum volui.

So So

TOY ENA-

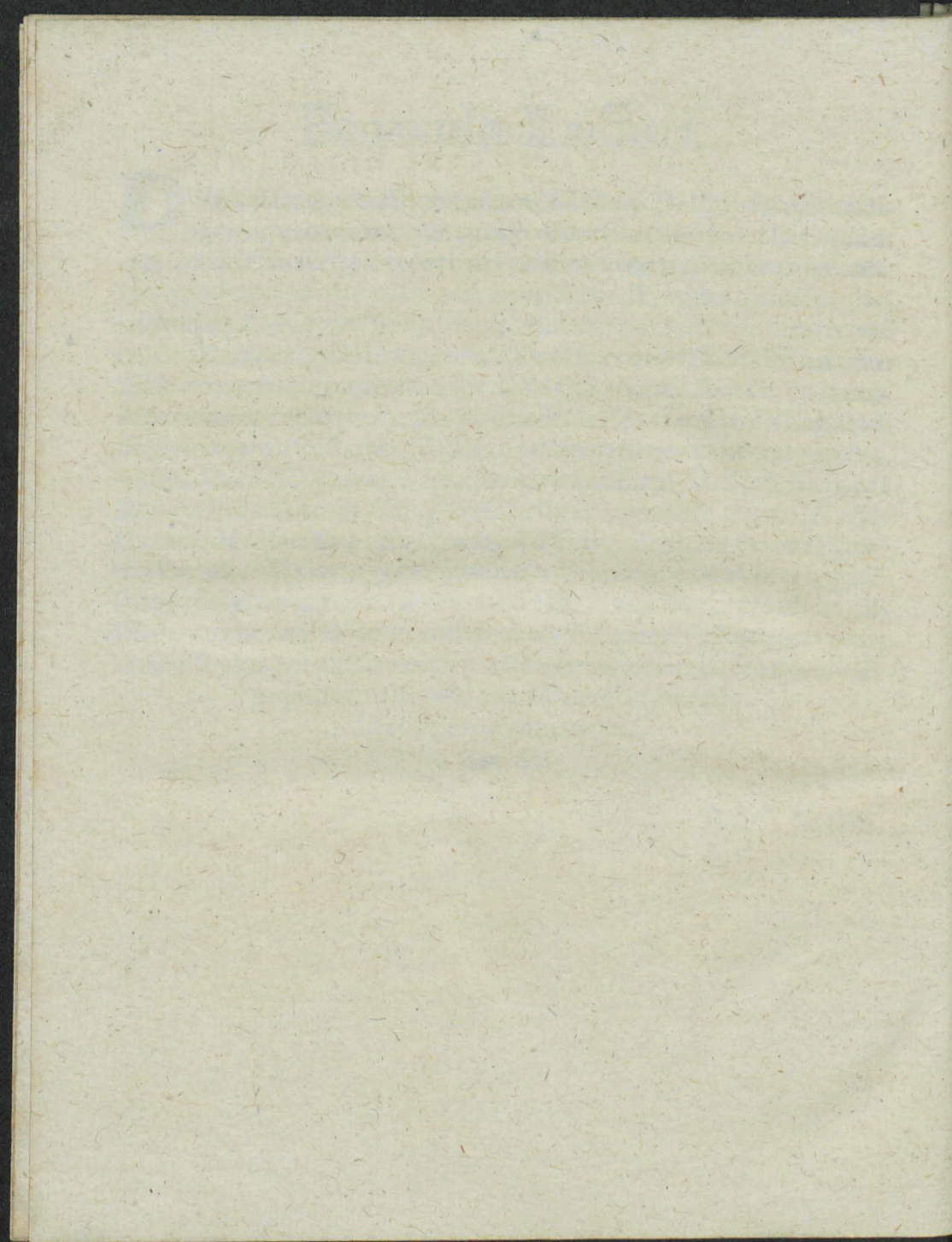
Beneuolo Lectori.

DUditur non potest, geminam esse hanc D. Episcopatus orationem. quod quatuor enim passio distinctio fit in ea sit, quatuor in alijs eius scriptis reperitur, nihilominus multae sunt argumenta, quae cum ipsius auctoritate approbatae Primus, quod in plerisque per Europam Bibliothecis manuscriptis habetur cum eodem titulo. Deinde quod in Oratoribus Graecorum Ecclesijs, magno Sabbato recitatur cum nomine Domini Episcopatus, libens, cum eodem nomine recitatur in Russorum Ecclesijs, transiit in Indiam Sclauonicam. Postremo si quis orationem hanc conferat cum ea, quae ad diem Patrum, cum nomine eiusdem D. Episcopatus ex Bibliotheca Aegypti Cardinalis prodit Anno M. D. LXXVI. dediturque est i. Constantiae Pont. del. non sicut Quinto Pontifici Maximo, generaliter dicens, cuiusque considerat, factum agnoscat, cum quo similitudo non esse, ut per hanc reperit, illam quodque in dabitur vocare necesse habet. Nomen autem non est, clodanissimos viros alio genere dicendi tenentes ad populum habuisse, et liberos scriptasse.

In te admodum volam

20 20

TOY ENA

ΤΟΥ ΕΝ Α- S. P A T R I S

ΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ Η-
ΜΩΝ ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ Ε-
πιτικόπου Κύπρου λόγος.

NOSTRI ΕΠΙΡΗΑΝΙ Ε-
PISCOPI CYPRI
Oratio.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΘΕΟΣΩΜΟΝ
ταφήν τῆς Κυρίας καὶ Σωτῆρος ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ. καὶ εἰς τὸν Ἰωσήφ
τὸν ἀπὸ Ἀρμαθαίας. καὶ εἰς τὴν ἐν
ταῖς ἀδελφῆς τῆς Κυρίας κατάβασιν, με-
τα τὸ σωτήριο πάθος παρα-
δόξως γεγνημένην.

IN DIVINI CORPORIS SE-
pulturam Domini & Servatoris
nostri Iesu Christi, & in Iosephum
qui fuit ab Arimathæa, & in Do-
mini in infernum descensum, post
salutarem passionem, admi-
rabiliter factum.

Τῷ ΑΓΙῳ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛῳ
Σαββάτῳ.

SANCTO ET MAGNO
Sabbato.

Ἐυλόγησον Δέσποτα.

Benedic Domine.

INTERPRETE STANISLAO PHAENICIO.

ΤΙ τοῦτο σήμερον, σιγή πολ-
λὴ ἐν τῇ γῆ. τί τοῦτο; σιγή
πολλὴ καὶ ἥρεμία. λοιπὸν σιγὴ δὲ
πολλὴ ὅτι ὁ Βασιλεὺς ὑπνῴσθη
ἐφοβήθη, καὶ ἠσύχασεν ὅτι ὁ Θεὸς
ἐν σαρκὶ ὑπῆνωσε, καὶ τοὺς ἀπὸ
αἰῶνος ὑπνοῦντας ἀνέστησεν. ὁ Θε-
ὸς ἐν σαρκὶ τέθνηκε, καὶ ὁ ἄδης
ἐπετόμαξεν. ὁ Θεὸς προςβραχὺ
ὑπῆνωσε καὶ τοὺς ἐν ταῖς ἀδελφῆς ἐξή-
γειρε.

Ποῦ ποτὲ νῦν εἰσιν αἱ προςβρα-
χέως βραχαι. καὶ Φαναί. καὶ
δούρυβοι, κατὰ τῆς Χριστοῦ, ὡ πα-
ρανο-

Quid istud hodie! silentium
magnum in terra! Quid i-
stud? silentium magnum, & soli-
tudo. cæterum silentium magnū:
quoniam Rex dormit, terra timuit
& quieuit; quoniā Deus in carne
obdormiuit, & à seculo dormien-
tes excitauit. Deus in carne mor-
tuus est, & infernus contremuit.
Deus paululū obdormiuit, & eos
qui in inferno sunt, suscitauit.

Nunc tandem ubi sunt nuperæ
illæ turbæ? & vociferationes, &
tumultus aduersus Christum? ὁ

A impij?

impij? vbi populi, & insultus, & arma, & lanceæ! vbi Reges & Sacerdotes, & Iudices iudicati! vbi lampades, & enses, & clamores inconditi? vbi vulgus, & fremitus, & custodia inhonesta? verè reipfa, sanè reipfa verè, populi meditati sunt inania, & fatua. Impegerunt in angularem lapidem Christum; sed ipsi contriti sunt: alliserunt petra solidæ, verùm ipsi contriti sunt, & in spumam fluctus eorum dissoluti. Sustulerunt in ligno petram vitæ, quæ descendens, iptos occidit. Colligârunt magnū Samsonem Solem Deum; sed solutis à sæculo vinculis, alienigenas & impios perdidit. Occidit Deus Sol Christus sub terram, & tenebras perpetuas Iudæis fecit. Hodie salus his qui sunt supra terrā: & his, qui sunt à sæculo subtus terram. Hodie salus vniuerso mūdo, quantuscūq; visibilis, & quātus inuisibilis. Duplex hodie Domini aduētus, duplex œconomia, duplex amor erga homines, duplex descēsus simul & sui demissio, duplex hominum visitatio, è coelo in terrā, è ter-

ράνομοι. τοῦ οἱ δῆμοι, καὶ ἐνσάσεις, καὶ τὰ ὄπλα, καὶ θόρακα; τοῦ οἱ βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς καὶ κριταὶ οἱ κατάκριτοι; πῶς οἱ λαμπάδες, καὶ μαχαίραι καὶ οἱ θρύλλοι οἱ ἄστικοι; πῶς οἱ λαοὶ, καὶ τὸ Φρύαγμα. καὶ ἡ κουσωδία ἡ ἄσεμνος; ἀληθῶς ὄληως, ἐπεὶ καὶ ὄληως ἀληθῶς, λαοὶ ἐμέλετησαν κενὰ καὶ μάταια προσέκοψαν τῷ ἀκρογονιαίῳ λίθῳ χριστῷ, ἀλλ' αὐτοὶ συννετριβήσαν. προσέρρηξαν τῇ πέτρῃ τῇ σερραῖ, ἀλλ' αὐτοὶ συνετριβήσαν. καὶ εἰς ἀφρόν τὰ κύματα αἰῶν διελύθησαν. ὑψώσαν ἐπὶ ξύλου τὴν πύργον τῆς ζωῆς, καὶ κατελθούσα αὐτοὺς ἐθανάτωσεν. ἐδέσμησαν τὸν μέγαν Σαμψὼν ἢ λιὸν Θεὸν. ἀλλὰ λύσας τὰ ἀπ' αἰῶνος δεσμὰ, τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ παρανόμους ἀπόλεσεν. ἔδυν Θεὸς Ἥλιος Χριστὸς ὑπὸ γῆν, καὶ σκότος ἀνέσπερον Ἰουδαίοις πεποίηκεν. Σήμερον σωτηρία τοῖς ἐπὶ γῆς, καὶ τοῖς ἀπ' αἰῶνος ὑποκάτω γῆς. Σήμερον σωτηρία τῷ κόσμῳ ὅσους τε ὄρατος καὶ ὅσους ἀόρατος. διττὴ ἡ σήμερον τοῦ διαπύτου παρουσία, διττὴ ἡ οἰκονομία, διττὴ ἡ φιλανθρωπία, διττὴ ἡ κατάβασις ὁμοῦ καὶ συγκατάβασις. διττὴ πρὸς ἀνθρώπους ἐπίσκεψις, ἀπ' οὐρανοῦ ἔπι τὴν γῆν, ἀπὸ τῆς γῆς ὑπο-

ORATIO

ὑποκάτω τῆς γῆς Θεὸς παρε-
 γίνεταί. Πύλαι ἄδου ἀνοίγονται, οἱ
 ἀπ' αἰῶνος κεικοιμημένοι ἀγάλαθε,
 οἱ ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου κα-
 θήμενοι, τὸ μέγα φῶς ὑποδέξα-
 θε. μετὰ τῶν δούλων ὁ Θεὸς· μετὰ τῶν
 μετὰ τῶν νεκρῶν ὁ Θεὸς· μετὰ τῶν
 θνητῶν ἡ ζωὴ· μετὰ τῶν ὑπευθύνων
 ὁ ἀνεύθυνος· μετὰ τῶν ἐν σκότει τὸ ἀ-
 νέπερον φῶς· μετὰ τῶν ἀιχμαλώτων,
 ὁ ἐλευθεροτῆς· μετὰ τῶν κακολόγων, ὁ
 ὑπὲρ πάντων ἐργῶν. Χριστὸς ἐ-
 πί γῆς, πεπιστεύκαμεν· Χριστὸς ἐν
 νεκροῖς, συγκατέβηκαμεν, καὶ θεά-
 σασκεν καὶ τὰ ἐκείνου μυστήρια. γνώ-
 σασκεν κρυπτοῦ κρυπτά ὑπὸ γῆν,
 θαυμάσια. μάθασκεν πῶς καὶ τοῖς
 ἐν ἀδῇ ἐπεφάνη τὸ κήρυγμα. τί
 οὖν ; πάντας ἀπλῶς σώζει Ἰπι-
 φανῆς ἐν ἀδῇ Θεὸς ; οὐ. ἀλλὰ κα-
 κῆ τοὺς πιστεύσαντας. χθὲς τὰ
 τῆς οἰκονομίας, σήμερον τὰ τῆς ἐ-
 ξουσίας· χθὲς τὰ τῆς ἀδυναμίας,
 σήμερον τὰ τῆς ἀνδραγαθίας· χθὲς
 τὰ τῆς ἀνθρωπότητος, σήμερον
 τὰ τῆς θεότητος ἐνδείκνυται. χθὲς
 ἐραπίζετο, σήμερον τῇ ἀσραπίῃ
 τῆς θεότητος τὸ τοῦ ἄδου ραπίζει
 οἰκητήριον. χθὲς ἐδεσμεῖτο, σή-
 μερον ἀλύτοις δεσμοῖς διαδεσμεῖ
 τον τύραννον. χθὲς κατεδικάζε-
 το, σή

S. EPIPHAN. 3

è terra subtùs terram Deus appa-
 ruit. Portæ inferni pāduntur, qui
 à seculo dormiuistis, exultate ;
 qui in tenebris & in vmbra mor-
 tis sedetis, lucem ingentem ex-
 cipite. Cum seruis Dominus : cū
 mortuis, Deus : cum mortalibus,
 vita : cum fontibus, insons : cum
 his qui in tenebris, non vespera-
 scens lux : cum captiuis, vindex
 libertatis : cum infimis, qui est
 supra coelos. Christus in terra, cre-
 didimus : Christus inter mortu-
 os, vnā descendamus & confide-
 remus quæ nā illic mysteria ? Co-
 gnoscamus occulti, occulta sub
 terra mirabilia. Addiscamus quo-
 modo & his qui in inferno, inno-
 tuit præconitū. Quid igitur? Om-
 nēsne omnino saluti restituit De-
 us? minimè. Verū & illic eos qui
 crediderūt. Heri quæ erant œco-
 nomia, hodie quæ potentie : heri
 quæ imbecillitatis, hodie quæ do-
 minationis : heri opera humanæ
 naturæ, hodie diuinitatis osten-
 dūtur. Heri alapis percutiebarur,
 hodie fulgore diuinitatis, inferni
 percutit domiciliū. Heri ligaba-
 tur, hodie insolubilibus vinculis
 colligat tyrannum. Heri conde-

mnabatur, hodie condemnatis libertatem largitur. Heri ministri Pilati illi insultabant, hodie ianitores inferni eo viso horrore percussi sunt. Verumenimvero audi Christi passionis rationem sublimiorem: audi & decēta: audi & celebra: audi & prædica Dei magna mirabilia. quomodo lex locū cedit; quomodo gratia efflorescit: quomodo figurę prætereunt: quomodo umbrę transeunt: quomodo sol orbē terrarum implet: quomodo vetus testamentū antiquatur: quomodo nouū stabilitur: quomodo vetera transierunt; & quomodo noua efflorent. Duo populi tēpore Christi passionis in Sion adfuerūt: alius ex Iudæis, simul alius ex gentibus: duo Reges Pilatus & Herodes: duo Principes sacerdotū: Annas, & Caiphas: vt duo simul pascha fierent: illud quidem cessans, at Christi initiū sumens: duę victimę eodē vespere perficiebantur: quoniam & duplex salus, viuorū inquā & mortuorū conficiebatur. Ac populus quidem Iudaicus colligabat agnū sacrificans in cæde; populus verò ex gētibus Deum in

το, σήμερον τοῖς καταδίκοις ἐλευθερίαν χαρίζεται. καὶ εἰς οὐ πουργοὶ τῷ Πιλάτῳ αὐτῶ ἐπέμπεζον· σήμερον οἱ πυλαῖοι τῷ ἄδου εἰδόντες αὐτὸν ἐφρίξαν. Ἀλλὰ γὰρ ἄκουσον τῷ Χριστῷ πάθους ἴσον λόγον ἀνώτερον· ἄκουσον καὶ ὕμνοισον ἄκυσσον καὶ δόξασον· ἄκυσσον καὶ κήρυξον Θεῷ μεγάλα θαυμάσια. πῶς ὁ νόμος ὑποχωρεῖ· πῶς ἡ χάρις ἐπαυθεῖ· πῶς οἱ τύποι παρέρχονται. πῶς αἰσικαὶ διαβαίνουσιν· πῶς ὁ ἥλιος τὴν οἰκουμένην πληροῖ· πῶς ἡ παλαιὰ πεπαλαιώσεται· πῶς ἡ καινὴ θεσσαυτοῦται· πῶς ἡ ἀρχαία παρηλθεν, καὶ πῶς τὰ νεὰ ἐπήνηθησε. Δύο λαοὶ ἐν Σιών κατὰ τῷ Χριστῷ πάθους καιρὸν παραγέγονεν· ὁ ἐξ Ἰουδαίων, ὁμοῦ καὶ ὁ ἐξ ἐθνῶν. δύο βασιλεῖς· Πιλάτος καὶ Ἡρώδης. δύο ἀρχιερεῖς· Ἄννας καὶ Καϊάφας· ἵνα τὰ δύο ὁμοῦ πάχα γένωνται, τὸ μὲν καταπαυόμενον, τὸ δὲ Χριστοῦ ἐναρχόμενον. δύο θυσιάαι κατ' αὐτὴν τὴν ἐσπέραν ἐπιτελεῦντο· ἐπεὶ δὴ καὶ σωτηρίαι, ζόντων λέγω καὶ νεκρῶν ἐπραγματεύοντο. καὶ ὁ μὲν Ἰσδαῖος ἐδέσμευσε δύο ἀμνὸν ἐν σφαγῇ. ὁ δὲ ἐξ ἐθνῶν Θεὸν ἐν ταρκί. καὶ ὁ

μὲν τῆ σκιᾷ ἤτένιζεν· ὁ δὲ παρ' ἡ-
 λιά Θεῷ προσέτερεχε. καὶ οἱ μὲν
 δῆτ' αὐτὸν Χριστὸν ἀπεπέμποντο.
 οἱ δὲ ἐξ ἔθνῶν παροθύμως αὐτὸν ἐ-
 δέχοντο. καὶ οἱ μὲν κτηνόθυτον,
 οἱ δὲ θεόσωμον θυσίαν προσέφε-
 ρον. ἀλλ' οἱ μὲν Ἰουδαῖοι τὴν ἐξ
 αἰγύπτου διάβασιν ἐμνημόνουν· οἱ
 δὲ ἐξ ἔθνῶν τὴν ἐκ τῆς πλάνης λύ-
 τρωσιν παρεκηρύττοντο. καὶ ταῦτα
 ποῦ; ἐν Σιών τῆ πόλει τοῦ βασι-
 λέως τοῦ μεγάλου. ἐν ἡ ἐργάσατο
 σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς. ἐν μέ-
 σω δ' ἑῶν γνωσθεὶς Ἰησοῦς ὁ
 θεός αὐτος. ἐν μέσῳ Πατρὸς καὶ πνύ-
 ματος τῶν δύο ζωῶν τ' ἐκ ζωῆς φυ-
 σεῖζων γνωριζόμενος. καὶ ἐν μέσῳ
 ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων τῆς φά-
 τνης ἠκτόμενος. καὶ ἐν μέσῳ δ' ἑῶν
 λαῶν λίθος ἀκρογωνιαίος κείμενος.
 καὶ ἐν μέσῳ νόμου καὶ προφητῶν ὁ
 μὸς κηρωτόμενος. καὶ ἐν μέσῳ Μωυ-
 σῆ καὶ Ἡλίας ὄπι τοῦ ὄρους ὄψτα-
 νόμενος. καὶ ἐν μέσῳ τῶν δ' ἑῶν λη-
 στῶν Θεὸς παρ' εὐνομίᾳ ληστῆ γνωρι-
 ζόμενος. καὶ ἐν μέσῳ τῆς παρούσης
 ζωῆς, καὶ τῆς μελλούσης κερτιῆς αἰώ-
 νιος καθιζόμενος. καὶ ἐν μέσῳ σῆ-
 μερον ζόντων καὶ νεκρῶν δευτῆν ζω-
 ῆν καὶ σωτηρίαν ποιητάμενος. δι-
 τὴν πάλιν λέγω ζωῆν. διττὴν γεν-

νεσιν

um in carne. Ille umbrā intuebatur; hic ad Solē Deum accurebāt. Illi Christum vincētes, alter alteri trāsmittebant; isti verò ex gentibus alacriter eum suscipiebāt. Illi ex iumentis maſtatā; hi verò diuini corporis hostiam offerebant. Iudæi exitus ex Ægypto memoriā recolebāt; hi qui ex gentibus, liberationē ex errore prædicabant. Et hæc vbi? in Sion ciuitate Regis magni: in qua operatus est salutem in medio terræ. In medio duorum viuorum cognitus Iesus Dei filius: in medio Patris & Spiritus sancti, duorum viuorū ex vita, naturā ipsa viuorum agnitus, & in medio Angelorum & hominū in præsepī progenitus. Et in medio duorum populorum lapis angularis positus, & in medio legis, pariterq; Prophetarum prædicatione celebratus, & in medio Moysis & Helix in monte conspectus: & in medio duorū latronum Deus grato latroni cognitus, sedensq; in medio præsentis vitæ & futuræ iudex æternus: atq; in medio viuorum & mortuorum, duplicem hodie vitam & salutem perfecit. Duplicem rursus dico vitam, dupli-

A iij

cem

cem generationem, simulq; regenerationem. Et audi Christi duplicis natiuitatis opera, & plaude ob miracula. Angelus quidem Marię maternam Christi generationem nunciavit; angelus verò Marię Magdalenę ex sepulchro regenerationē annunciauit. Noctu Christus in Bethleem nascitur; noctu rursum in Sion renascitur. Fascias circa natiuitatem suscipit; fascijs & hęc inuoluitur. Mirrham natus accepit: mirrham & in funere aloęque recipit. Illic Ioseph maritus nec maritus Marię, at hęc Ioseph ex Arimathęa. In Bethleem in pręsepi generatio; verum & in sepulchro tanquam in pręsepi locus. Primi pastores Christi nunciabant generationem: sed & primi omniũ pastores Christi discipuli annunciauerunt Christi à mortuis regenerationem. Illic Aue Angelus ad virginē exclamauit; & hęc Aue magni consilij Angelus Christus, hac voce mulieres compellauit. In prima generatione Christus post quadraginta dies ingressus est in terrestrem Hierosolymam, in templũ; & obtulit vt primogenitus par turtu-

rum

νησιν ὁμοῦ καὶ ἀναγέννησιν. καὶ ἄκουσον Χειροῦ διητοῦ τόκου τὰ πρᾶγματᾶ κ' κρότει τὰ θαύματᾶ. Ἄγγελος μὲν τῇ Μαριάμ μητρικὴν τοῦ Χειροῦ γέννησιν εὐηγγελίσασατο· ἄγγελος δὲ τῇ Μαρίᾳ τῇ Μαγδαληνῇ τὴν ἐν τῷ τάφου ἀναγέννησιν εὐηγγελίσασατο. νυκτὶ Χειρὸς ἐν Βηθλεὲμ γένναται. νικτὶ πάλιν ἐν τῇ Σιών ἀναγεννᾶται. πάργα εἰς τὴν γέννησιν κατὰδέχεται· πάργα καὶ ἐν τῷ τάφῳ κατὰλύσκει· σμῦρναν γενθῆς εἰδέξατο· σμῦρναν καὶ ἐν τῇ τάφῳ καὶ ἀλοὴν κατὰδέχεται. ἐκεῖ Ἰωσήφ ὁ ἀνὴρ ἀνὴρ τῆς Μαρίας· ἀλλ' ὡς Ἰωσήφ ὁ ἐξ Ἀριμαθαίας, ἐν Βηθλεὲμ ἐν Φάτνῃ ὁ τόκος· ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ τάφῳ ὡς ἐπὶ Φάτνης ὁ τόπος. πρῶτοι ποιμένες τὴν Χειροῦ εὐαγγελίζοντο γέννησιν· ἀλλὰ καὶ πρῶτοι παντῶν ποιμένες Χειρὸς μαθηταὶ εὐηγγελίωσαν τῷ Χειρὸς τὴν ἐν νεκρῶν ἀναγέννησιν. ἐκεῖ χαίρει ὁ Ἄγγελος τῇ παρθένῳ ἐβόησε καὶ ἐν ταῦτα, χαίρετε ὁ τῆς μεγάλης Ἑβραϊκῆς Ἄγγελος Χειρὸς ταῖς γυναξὶ ἀνακέραξεν. ἐν τῇ πρώτῃ γενήσκει Χειρὸς μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐπίγειον Ἱερουσαλήμ εἰς τὸν ναόν, καὶ προσήγαγεν ὡς πρῶτότοκος ζεῦγος

τρυγο-

τρυγόνων Θεῶν. ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἐν νεκρῶν ἀναστάσει Χριστὸς μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἀνῆλθεν εἰς τὴν ἀνω Ἱερουσαλήμ, ὅθεν ἐκ ἐχωρίσθη, καὶ εἰς τὰ ὄντως ἀγία τῶν ἀγίων ὡς πρωτότοκος ἄφθαρτος ἐν νεκρῶν, καὶ προσήγαγε τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ ὡς δύο ἀμώμους τρυγόνας, τὴν ψυχὴν καὶ τὴν σάρκα τὴν ἡμετέραν ὃν καὶ ὑπεδέξατο ὁ Σιμεὼν τις ὁ παλαιὸς τῶν ἡμερῶν Θεὸς καὶ πατήρ. ὡς ἐν ἀγκάλῃς ἐν ἰδίῳ κόλπῳ ἀπερμεράσθῃς. εἴαν δὲ μυθικῶς ταῦτα καὶ ἕπιστῶς ἀκούεις, κατηγορεῖσι τοῖς αἰ ἀλλοτεὶ σφραγίδες τῆς διεσπαστικῆς ἀναγεννήσεως Χριστὸς μνήματις. ὡς αὖτε γὰρ ἐσφραγισμένων τῶν πανεμφύτων μητρανοίκτων κλείθρων τῆς παρθενικῆς φύσεως Χριστὸς ἐν παρθένου γεννηταί, οὕτως ἀδιανοίκτων ὄλων τῶν τῆς τάφου σφραγίδων ἢ Χριστοῦ ἀναγέννησις πεπρακταί. Πῶς δὲ ἐν τάφῳ καὶ ὑπὸ τινῶν Χριστὸς ἢ ζωὴ κατὰ τιθεταί; τῶν ἱερῶν λογίων ἀκούσομεν.

Ὁψίας γενομένης φησὶν ἦλθεν ἀνθρώπος πλῆσιος τοῦ ὀνόματος Ἰωσήφ. ἕτος τολμήσας εἰσῆλθεν πρὸς Πιλάτον. καὶ ἠτήτατο παρ' αὐτοῦ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. εἰσῆλθεν βροτὸς πρὸς

rum Deo: verum & in resurrectione à mortuis Christus post quadraginta dies ascendit in superam Hierosolymam, à qua non erat separatus; & in verè sancta sanctorum, ut primogenitus incorruptus à mortuis, & obtulit Deo & patri ut duas immaculatas turtures, animam & carnem nostram: quæ suscepit, veluti Simeon quidam, antiquus dierum Deus & Pater, tanquam in vlnas, in propriis sinus infinitos. Si verò hæc ut fabulosa, & non fidei gratiâ audis, accusant te non dissoluta sigilla regenerationis Dominici Christi sepulchri. Quemadmodum enim obsignatis, ab ipsa natura inditis, patefacientibus vterum claustris virginæ nature, Christus ex virgine natus est: sic Christi regeneratio, cum non essent aperta sepulchri sigilla, facta est. Qua autem ratione, & à quibus in sepulchro Christus vita conditur, sacras literas audiamus.

Vespere, inquit, facto, venit homo diues, nomine Ioseph. Hic sumtâ audaciâ ingressus ad Pilatum, & petiit ab eo corpus Iesu. Ingressus mortalis ad mortalē, petens

tens, vt accipiat Deum, Deum
mortalium. pofcit lutum à luto
accipere, plaflem omniū: fœnum
à fœno recipere cœleftem ignem:
gutta mifella, à gutta mifella ac-
cipit abyffum. Quis vidit? quis
vnquam fando audiuit? vt homo
homini factorem hominum lar-
giretur? Iniquus iniquorum a-
miffim & legem, pollicetur do-
nare. Iudex nullius iudicij, tan-
quam cōdemnatum, iudicem iu-
dicum, fepeliendum permittit.

Vefpere, inquit, factò, venit ho-
mo diues nomine Iofeph. verè
diues, fiquidem omnē compofi-
tam Domini hypoftafim rettulit.
fanè diues, quoniam duplicem
fubftantiam Chrifti à Pilato acce-
pit: enĩmuero diues, quoniam
haud cœftimatam margaritā dignus
habitus eft vt referret: reuera di-
ues: loculos enim retulit plenos
thefauo diuinitatis. Quomodo
non diues, nimirum mundi vitam
& falutem nactus? quomodo non
diues Iofeph, dono accepto Chri-
fto, qui omnia alit, & omnib. do-
minatur? Vefpere factò, erat e-
nim ferū, cū occidiffet in infer-
num

πρὸς θροτὸν, αἰτούμενος λαβεῖν τὸν
Θεόν, τὸν Θεὸν τῶν θροτῶν αἰτέται.
πηλὸς πρὸς πηλὸν λαβεῖν τὸν πάν-
των πλασουργόν. ὁ χόρτος παρὰ
χόρτου κομίσασθαι τὸ ἔρρανον πῦρ. ἡ
σαγῶν ἡ οἰκίρα παρὰ σαγόνος οἰ-
κτρὲ λαμβάνει τὴν ἄβυσσον. τίς ἴδεν;
τίς ἤκουσε πώποτε; ἄνθρωπος ἄν-
θρώπου τὸ ποιητὴν τὸ ἀνθρώπου χα-
ρίζομενον; ἄνομος τὸ ἀνόμων τὸν ἔ-
ρον καὶ τὸν νόμον ὑπὸ χειρὸς χαρί-
ζεσθαι. κελίης ἀκρίτος ὡς καλῶ κρι-
τον τὸν κριτὴν τὸ κριτῶν εἰς ταφὴν
ἀφίσιν.

Ἐφίας γενομένης, φησὶν, ἦλθεν
ἄνθρωπος πλέσιος τὸ ὄνομα Ἰωσήφ.
ὄντως πλέσιος, ὡς πᾶσαι τὴν σύν-
θετον τῆς κυρίας ὑπόστασιν κομίσασ-
μενος. ἀληθῶς πλέσιος, οὐ τὴν δι-
τὴν ἐσίαν τοῦ χριστοῦ παρὰ Πιλά-
του ἔλαβε. καὶ γὰρ πλούσιος, οὐ τὸν
ἀτίμητον μαργαρίτην ἠξιώθη κο-
μίσασθαι. ὄντως πλέσιος, βαλάν-
θιον γὰρ ἐβάσασε γέμον τῆς θησαυρῆ
τῆς θεότητος. πῶς γὰρ οὐ πλέσιος
τὴν τῆς κόσμου ζωὴν καὶ σωτηρί-
αν κτησάμενος. πῶς δὲ οὐ πλέσι-
ος Ἰωσήφ. δῶρον δεξάμενος, τὸ πάν-
τα κρέφοντα καὶ πάντα δεσπόζοντα;
Ἐφίας γενομένης, ἦν γὰρ λοιπὸν, δύ-
σας ἐν ἁσλῇ ὁ τῆς δικαιοσύνης
ἥλιος.

ORATIO

ἥλιος. διὸ ἦλθεν ἀνθρώπου πλούσιος τοῦνομα Ἰωσήφ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, ὅς ἦν κρυβόμενος διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων· ἦλθε δὲ καὶ Νικόδημος, ὁ ἐλθὼν πρὸς τὸν Ἰησοῦν νυκτὸς. μυστήριον μυστηρίων ἀπόκρυφον· δύο κρυπτοί μαθηταὶ κατέκρυψαν Ἰησοῦν ἐν τάφῳ ἐρχομαι, τῷ κρυπτῷ ἐν τῷ ἀσκη μυστήριον, τοῦ κρυπτῷ Θεοῦ ἐν σαρκί, διὰ τῆς ἰδίας κρυψέως διδάσκοντες τὸ μυστήριον ἕτερος δὲ τὸν ἕτερον ὑπερβάλλων τῇ πρὸς Χριστὸν διαθέσει. ὁ μὲν γὰρ Νικόδημος ἐν τῇ σμύρῃ ἐν τῇ ἀλώῃ μεγαλόψυχος· ὁ δὲ Ἰωσήφ ἐν τῇ πρὸς Πιλάτον τόλμῃ καὶ παρρησίᾳ ἀξίεπαμος. οὗτος γὰρ πάντα φόβον ἀπορήναιμενος, τολμήσας εἰσελθεῖν πρὸς Πιλάτον, αἰτούμενος τὸ σῶμα τῆς Ἰησοῦ· καὶ εἰσελθὼν παυσόφως ἐζήτησατο, ἵνα τοῦ ποθουμένου σκοπῆ ἐνὸς γενῆ). διὸ ἐκ ἐζήτησατο πρὸς Πιλάτον κομποῖς ἰσικαὶ ὑψιλοῖς ῥήμασιν, ἵνα μὴ εἰς ὀργὴν τοῦτον ἐξέλθῃς ἐμπέσῃ τῆς αἰτήσεως· οὐδὲ λέγει πρὸς αὐτὸν. Δὸς μοι τὸ σῶμα τῆς Ἰησοῦ, τῆς προβεραχέως τὸν ἥλιον σκεδήσαντος, τὰς ἀετέρας ῥέξαντος, καὶ τὴν γῆν δονήσαντος καὶ τὰ μνημεία ἀνοίξαντος, καὶ τὸ κατὰ πέτρασμα Ἰσραὴλ χίσατος. ἔδεν τοῖς-

S. EPIPHAN. 9

num iustitiæ sol. Quapropter venit homo diuus nomine Ioseph ab Arimathæa, qui erat occultus discipulus, ob metum Iudæorum: venit autè & Nicodemus qui venerat ad Iesum noctu. Mysteriũ mysteriorum absconditum: duo occulti discipuli, occultare Iesum in sepulchro veniunt: occulto in inferno mysterium: occulti Dei in carne, per propriam occultationem docent mysterium. alter autem alterũ superat erga Christum affectu. Nicodemus quidẽ in myrrha & alóc magnanimus: Ioseph verò ob audaciã aduersus Pilatum & confidentiam dignus laude: hic enim metu omni abiecto, sumtã fiduciã, ingressus est ad Pilatum petens corpus Iesu; & ingressus, prudentissimè se gefit; vt desiderato proposito potiretur. Idcirco nõ est vsus iactabũda aliqua ad Pilatum atque elata oratione: ne si eũ ad iram inflammasset, excideret petitione. neq; sic cõpellat. Da mihi corpus Iesu, qui nuper solem obscuravit, qui petras dirrupit, terram concussit, monumenta aperuit, velũ templi discidit. Nihil tale ad Pilatum

latum loquitur: Quid ergo? Petitionem quandam miserabilem, & apud omnes exilem. O iudex, veni petens à te petitionem quãdam valde paruum. Atq; ita: Da mihi mortuum ad sepulturã corpus illius à te cõdemnati Iesu Nazareni, Iesu pauperis, Iesu domũ non habentis, Iesu suspensi, nudi, vilis, Iesu fabri filij, Iesu vincti, subdialis, hospitiis, & peregrẽ incogniti, despecti, & supra omnes suspensi. Da mihi hunc hospitem; cuius enim tibi vtilitatis corpus huius hospitis? da mihi hunc hospitem: è longinqua enim venit regione, vt seruaret hospitem: descendit in loca tenebrosa, reducere hospitem. Da mihi hunc hospitem, ipse enim & solus est hospes. Da mihi hunc hospitem, cuius regionem ignoramus hospites. Da mihi hunc hospitem, cuius patrẽ ignoramus hospites. Da mihi hunc hospitem, cuius locum & modum ignoramus hospites. Da mihi hunc peregrinũ, qui peregrinam vitam & victum tolerauit peregrẽ. Da mihi hunc Nazarenum hospitem, cuius generationem, & vitæ rationem ignoramus

τον πρὸς Πιλάτον λέγει. ἀλλὰ ἡ; αἰτησίην ἵνα οἰκτρῶν, καὶ τοῖς πᾶσι μικρᾶν. Ὡς κριτὰ· αἰτῶμενος παρὰ σοῦ ἐλήλυθα· αἰτησίην πάνυ μικρᾶν. καὶ οὕτως· Δός μοι νεκρὸν πρὸς ταφὴν τὸ σῶμα, ἐκείνου τοῦ παρὰ σοῦ καθ' ἁρεσίαν τῆς Ἰησοῦ τῆς Ναζαρενοῦ, Ἰησοῦ τοῦ πτωχῆς, Ἰησοῦ τῆς ἀοικῆς, Ἰησοῦ τῆς κρεμαμμένως, τῆς γυμνῆς, τῆς εὐτελεῆς, Ἰησοῦ τῆς τεκτονος υἱοῦ, Ἰησοῦ τῆς δεσμῆς, τῆς αἰθρίας, τῆς ξενίως, καὶ ἐπὶ ξενίᾳ ἀγνωρίσου, τῆς εὐκαταφροσῆτος, καὶ ἐπὶ πᾶσι κρεμαμμένως. Δός μοι τῆτον τὸ ξένον, τὸ γὰρ σε ὠφελεῖ τὸ σῶμα τέτρωτῆς ξενίως; Δός μοι ἴτετον τὸ ξένον. ἐν μακρᾶς γὰρ ἡλθεῖς χωρῆς ἵνα σώσῃ τὸ ξένον, κατῆλθε γὰρ εἰς τὴν σκοτεινὴν ἀνευεγκαιτὸν ξένον. Δός μοι τέτετον τὸ ξένον· αὐτὸς γὰρ καὶ μόνος ὑπάρχει ξένος. Δός μοι τέτετον τὸν ξένον, οὐκ ἔχων τὴν χάραν ἀγνωσῶμεν οἱ ξένοι. Δός μοι τοῦτον τὸν ξένον, οὐκ ἔχων τὸν πατέρα ἀγνωσῶμεν οἱ ξένοι. Δός μοι τοῦτον τὸν ξένον, οὐκ ἔχων τὸν τόπον καὶ τὸν τρόπον ἀγνωσῶμεν οἱ ξένοι. Δός μοι τοῦτον τὸν ξένον, τὸν ξένον ζῶν καὶ βίον, ζῆσαντα ἐπιζηνά. Δός μοι τοῦτον τὸν Ναζαρηνοῦ ξένον, οὐκ ἔχων τὸν τόπον καὶ τὸν τρόπον

ORATIO

ἅπαν ἀγνωσῶμεν οἱ ξένοι. Δός μοι
 τοῦτον τὸν ἐνούσιον ξένον τὸν μὴ
 ἔχοντα ὡς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν κλι-
 ναι. Δός μοι τῆτον τὸν ξένον, τὸν
 ὡς ξένον ἐπὶ ξένης ἄκοινο ἐπὶ Φά-
 τνης ταχθέντα. Δός μοι τοῦτον τὸν
 ξένον τὸν ἐξ αὐτῆς τῆς Φάτνης ὡς
 ξένον ἐξ Ἡροδοῦ φυγόντα. Δός μοι
 τοῦτον τὸν ξένον, τὸν ἐξ αὐτῶν
 τῶν παργάνων ἐν Αἰγύπτῳ ξενω-
 θέντα, οὐ πόλιν ἔχοντα, οὐ κώμην,
 οὐχ οἶκον, οὐ μονὴν, ἐπὶ ἀλλοδα-
 πῆς δὲ χῶρας τυγχάνει εἰτος ὁ
 ξένος. Δός μοι ὡ ἡγεμῶν τοῦτον
 τὸν ἐπὶ ξύλου γυμνόν, σκεπάσω
 τὸν τῆς ἐμῆς φύσεως σκεπάσαι-
 τα γύμνωσιν. Δός μοι τοῦτον τὸν νε-
 κρὸν ὀρεῦ καὶ γυμνόν, σκεπάσω
 τὸν τῆς ἐμῆς φύσεως σκεπάσαι-
 τα γύμνωσιν. Δός μοι ὡ ἡγεμῶν Ἰε-
 ρὸν τὸν ἐπὶ ξύλου γυμνόν, σκεπά-
 σω τὸν τὰς ἐμας ἀνομίας καλύ-
 ψαιτα. Δός μοι ὡ ἡγεμῶν νεκρὸν,
 τὸν ἐπὶ Ἰορδάνου τὴν ἐμὴν ἀμαρ-
 τίαν ἐνθάψαιτα. Ἰαφε νεκροῦ πα-
 ρακαλῶ, ὑπὸ πάντων ἀδελφέν-
 τος, ὑπὸ φίλου πατρὸς, ὑπὸ
 μαθητοῦ περὸ δέλης ὑπὸ ἀδελφῶν
 διαχθέντος, καὶ ὑπὸ δούλου ῥαπιδέν-
 τος. Ἰαφε νεκροῦ περὸ σέου, τῆ ἐ-
 πὶ τῶν ὑπὸ αὐτῆ ἐκ δελείας ἐλευ-
 θεροθέν-

S. EPIPHAN. 11

gnoramus hospites. Da mihi hūc
 voluntarium hospitem, non ha-
 bentē hīc, vbi caput reclinet. Da
 mihi hunc hospitem, tanquam
 hospitem, in hospitio sine domo
 propria in præsepi collocatum.
 Da mihi hunc hospitem, qui ex
 eodem præsepi, vt hospes, pro-
 pter Herodem fugæ se dedit. Da
 mihi hunc hospitem, qui ab ipsis
 incunabulis in Ægypto hospitio
 vsus est: non habentē ciuitatem,
 non vicū, non domū, non man-
 sionem in extranea verò regione
 est hic hospes. Da mihi ὁ Præses
 hunc in ligno nudū, vt eum cōό-
 perιᾱ, qui meæ naturæ cōόperuit
 nuditatē. Da mihi hunc mortuū
 iuxta & nudū, vt eum cōόperιᾱ,
 qui meæ naturæ cōόperuit nudi-
 tatem: Da mihi ὁ Præses hunc in
 ligno nudū, vt eum contegā, qui
 meas iniquitates cōtexit. Da mi-
 hi ὁ Præses vt sepeliᾱ τὸν mortuū, qui
 in Iordane meum peccatū sepeli-
 uit: pro mortuo obsecro, qui ab
 omnibus iniuria affectus, ab ami-
 co vēditus, à discipulo proditus,
 à fratribus infestatione vexatus, à
 seruo alapis percussus est: pro
 mortuo oro, qui est ab ijs conde-

mnatus, qui sunt ab eo ex seruitute liberati: qui est ab ijs, quos ipse sanauit, vulneratus: qui est à discipulis desertus, ipsaque matre priuatus: pro mortuo ô Præses supplico, qui est in ligno suspensus, domo carens: non enim adest huic, non pater in terra, non amicus, non discipulus, non cognati, non vespillo; verum ipse vnus vnus vnigenitus, in mūdo Deus, & non alius.

Hæc sic Ioseph ad Pilatū cū esset locutus, iussit Pilatus vt daretur ipsi sanctissimum corpus Iesu. Et cū venisset in locum Gолгоtha, deposuit Deum in carne ex ligno, & ponit in terram: Deum non nudum, & hominem nō simplicem: & aspicitur positus infra, qui omnes traxit ad supra: & pauxillum caret vitali aura, omnium vita & spiritus: & aspicitur visu orbatus, qui creauit multos oculos: & iacet supinus, omnium resurrectio: & emoritur carne Deus, qui mortuos suscitatur: & silet paulisper Verbi Dei tonitru: & tollitur manibus, qui terram continet pugno. Numnam igitur numnam ô Ioseph, qui

θεροδέντων κατακροδέντος· τῆ ὑπὸ αὐτῆ ὄξος πολιοδέντος· τῆ ὑπὸ τῆ ἰαδέντων ὑπ' αὐτῆ τραυματιοδέντος· τῆ ὑπὸ τῆ μαθητῶν καταλειφθέντος· καὶ αὐτῆ τῆς μητρὸς ἀποστρηθέντος· Γὰρ νεκροῦ ὠήγεμῶν δυσωπῶ, τῆ ἐπὶ ξύλα κρεμαμμένε ἀοικε. ἔ γδ πάρεσι τέτρω· ἔ πατῆρ ἐπὶ γῆς, ἔ φίλος οὐ μαθητῆς, οὐ συγγενεῖς, ἔκ ἐνθεφιασῆς· ἀλλ' αὐτὸς μόνος τοῦ μόνου μονογενῆς, ἐν κόσμῳ Θεὸς καὶ ἄλλος οὐδεὶς.

Τέτων ἔτως ὑπὸ Ἰωσήφ πρὸς Πιλάτον λέγοιτο, ἐκέλευσεν, ὁ Πιλάτος δοθῆναι αὐτῶ τὸ πανάγιον σῶμα τῆ Ἰησοῦ· καὶ ἔλθον ἐπὶ τὸν Γολγοθατόπον, καθεῖλε Θεὸν ἐν σαρκὶ ἀπὸ τοῦ ξύλα, καὶ τίθησιν ἐπὶ γῆν. Θεὸν οὐ γυμνὸν καὶ ἀνθρώπον οὐ ψιλόν. καὶ ὁράται καίμενος κάτω. ὁ πάντας ἐλκύτας ἄνω. καὶ γίνεται προσβραχὺ ἄπνου, ἡ πάντων ζωὴ καὶ πνοή. καὶ ὁράται ἀόμματος, ὁ κτίσας πολυόμματε. καὶ κείται ὑπὸ τῆς ἡ πάντων ἀνάσσεις. καὶ νεκροῦται σαρκὶ Θεὸς, ὁ τοὺς νεκροὺς ἀνίσταν. καὶ σιγῶ προσβραχὺ ἡ τοῦ Θεοῦ λόγου βροντῆ. καὶ ἄρεται παλάμαις, ὁ τὴν γῆν κατεχων δρακί· Ἄρα γδ ἄρα ὦ Ἰωσήφ

σὴφ αἰτήσας καὶ λαβὼν, οἶδας ὃν εἴληφας; ἄρα προσελθὼν τῷ σαυρῷ καθελὼν Ἰησοῦν οἶδας ἡνὰ ἐβάπτισας; εἰ ὄντως οἶδας ὃν κρατεῖς, νῦν γέγονας πλούσιος. Πῶς δὲ ἄρα καὶ τὴν θεόσωμον ταύτην καὶ φερκοδεσάτω Ἰησοῦ ἐπιτελεῖς κηδεῖαν; ἐπαρνετός σου ὁ πόθος· ἀλλ' ἐπαρνεότερος ὁ τῆς ψυχῆς σου τρόπος. ἄρα γὰρ ἄρα οὐ φρίτῃς, ὃν τὰ χερουβίμο φρίττουσιν, ἐπὶ χειρῶν βασάζων. ἢ ποίῳ φόβῳ πάντας τῆς θείας ἐκείνης σαρκὸς ἀπογυμνοῖς τὸ λέντιον; πῶς δὲ οἶδεις εὐλαβῶς τὸ ὄμμα κατέσειλαι, φρίταν ἐνατενίζων, ἀνακαλύπτων φύσιν σαρκὸς Θεοῦ, τοῦ ὑπερφύσιν. ἄρα γὰρ ἄρα εἰπέ μοι ὦ Ἰωσήφ, καὶ πρὸς ἀνατολὰς κατὰ θάπτεϊς νεκρὸν, τὴν ἀνατολὴν τῶν ἀνατολῶν. ἄρα δὲ καὶ τοῖς σοῖς δακτύλοις νεκροπρεπῶς Ἰησοῦ κατὰ κλείεις τὸ ὄμμα. ἄρα, τῆ τῷ ἀχράντῳ δακτύλῳ τοῦ τυφλῆ ἀνοιξάντος ὄμμα. ἄρα δὲ καὶ τὸ σῶμα περικλείεις τῆ τῷ μογιλάλῳ ἀνοιξάντος σῶμα. ἄρα δὲ καὶ χεῖρας περιτέλλεις, τῆ ἐκτείναντος τὰς ξηρανθείσας χεῖρας. ἢ καὶ τὰς πόδας νεκροπρεπῶς καταδεσμῆς τῆ ἴψα βαδίζεν δόντος τοῖς ἀκινήτοις

qui petieras, & accepisti scis quæ acceperis? nūmnam postquam ad crucem accessisti, & deposito Iesu scisti quæ portasti? si verè scis quem tenes, nūc factus es diues. Quomodo verò tandem & diuini corporis hoc maximè tremendum Iesu peragis funus? laudabile tuū studium; sed laudabilior animi tui sententia: nūmnam enim nūmnam nō horres, quem Cherubim horrēt, in manibus gestās? aut sanè cū quali timore diuinæ illius carnis denudas linteū? quomodo verò noueras circumspicere oculū reprimere cum horrore intuens cū detegebas naturā carnis Dei, qui est supra naturā? nūmnam enim nūmnam, dic mihi ὁ Ioseph, ad orientem versū sepelias mortuū, Orientem orientum? Num verò & tuis digitis, vt mortuo conuenit, Iesu claudis oculum, qui immaculato digito cæci aperuit oculum? num verò & os concludis, qui balbo reclusit os? num verò & manus contrahis, qui extendit arefactas manus? num & pedes, vt mortuo cōuenit, vincis, qui dedit immotis pedibus, vt ingrederentur?

num & in lectum tollis, qui paralytico iussit: Tolle grabatum tuum & ambula. num verò & vnguentis vngis, qui se cœlesti vnguento exinaniuit, & mundum sanctimonia repleuit? num & diuini corporis adhuc sanguine fluens illud Iesu abstergere audes latus; qui profluuiio sanguinis laborantem sanauit Deus? num verò & aquis abluis corpus Dei, qui omnes abluit, & à labe purgationem præstitit? Quales verò tandem & lampades incendes luci inaccessiblei, illuminanti omnē hominem? Quales verò cātabis funebres nānias, qui sine vlllo silentio laudatur ab omni cœlesti exercitu? num verò & lacrymas fundis, vt super mortuū: qui lacrymauit mortuum Lazarum quadriduanū, eumq; suscitauit? num verò & lessum facis, qui omnibus gaudiū largitus est, & tristitiam Eux dissoluit? Attamen beatas iudico tuas manus ô Ioseph, quæ ministrarunt & contrectarunt sanguine adhuc fluētes diuini corporis Iesu manus & pedes: beatas prædico tuas manus, quæ appropinquarent Dei lateri sanguine fluenti, ante

Thomam

ἀκινήτοις ποσίν. ἄρα καὶ ἐπὶ κλίνης ἄρεις τὸ τῶ παραλύτου κελύσαντι. ἄρον σὲ τὸ κράβατον καὶ περιπάτει. ἄρα δὲ καὶ μύροις κνήσις, τῶ ἐρηνώ μύρω τῶ ἑαυτῶ κενόσαντι καὶ κόσμον αγιάσαντι. ἄρα καὶ τὴν θεόσωμον ἐν αἰμορροῦσαν ἐκείνην Ἰησοῦ ἐμμάξαι τολμᾶς πλευρὰν, τοῦ τὴν αἰμορροῦσαν ἰαταμένου Θεοῦ. ἄρα δὲ καὶ ὕδασι καθάπλυνης σῶμα Θεοῦ τὸ πάντας ἐκπλύναντι, καὶ τὴν κάθαρσιν δόσαντι. ποίας δὲ ἄρα καὶ λαμπάδας ὑπανάψης τῷ φωτὶ τῶ ἀπροσίτω, τοῦ φωτίσαντος πάντα ἄνθρωπον. ποίας δὲ καὶ ἄσεις Ἰππιταφίους ὀδίας τῶ ἀσιγήτως ἀινουμένω ὑπὸ πάσης οὐρανοῦ στρατιᾶς. ἄρα δὲ καὶ διακροροῆς ὡς νεκρὸν τὸν διακρύσαντα κατὰ νεκρὸν τετραήμερον τὸν Λάζαρον, ἀναστήσαντα. ἄρα δὲ καὶ θρήνου ποικίς, τῶ τὴν πλευρὰν πᾶσι δόσαντι. καὶ τὴν λύπην τῆς Ἐυας διαλύσαντι. ὁμῶς μακαρίζω σου τὰς χεῖρας ὧ Ἰωσήφ ὑποεργησάσας, καὶ ψηλαφησάσας ἐν αἰμορροῦσας τὰς θεοσώμους Ἰησοῦ χεῖρας καὶ πόδας. μακαρίζω σε τὰς χεῖρας, προσεγγυτάσας τῇ τοῦ Θεοῦ αἰμορροῦσῃ πλευρᾷ, πρὸ ὧμα τοῦ πιστῆ ἀπί-

σὺ καὶ ἐπαυγμένον περιέργον. μακα-
 ρίζω σου τὸ σῶμα ἐμπληθέντος ἀ-
 πληήτως καὶ ἐνωθέντος πρὸς Ἰησοῦ
 το σῶμα καὶ πνεύματος ἁγίου ἐκείθεν
 πληρωθέντος. μακαρίζω σὺ τὰς
 ὀφθαλμούς περὶ σθεναρῶν τοῖς τῷ Ἰησοῦ
 ὀφθαλμοῖς, καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν
 ἐκείθεν μεταλαβόντας. μακαρίζω
 σὺ τὸ πρόσωπον προσπελάσαντος
 πρὸς τὸ τῶν Θεῶν πρόσωπον. μακαρί-
 ζω σὺ τὰς ὤμους βασιλεύσας τὴν πᾶν-
 τα βασιλεύοντα. μακαρίζω σὺ τὴν
 κεφαλὴν ἐν ἣ προσήγγισεν Ἰησοῦς ἡ
 παύλων κεφαλὴ μακαρίζω σὺ τὰς
 χεῖρας, ἐν αἷς ἐδάσαστας τὸν βασι-
 λεύοντα πάντες. μακαρίζω Ἰωσήφ καὶ
 Νικόδημον· γενόμενοι γὰρ πρὸ τῶν χε-
 ρεβιμ Θεῶν ἐν ἑαυτοῖς ὑψώσαντες
 καὶ φέροντες. γενόμενοι πρὸ τῶν
 ἐξαπτερυγῶν Θεοῦ ὑπουργοὶ. οὐ
 πτέρυξιν, ἀλλὰ σινδόνας τὸν κύ-
 ριον καλύψαντες, καὶ ἠμῆσαντες.
 ἐν τὰ χερουβιμ τρέμουσι, τοῦτον
 ἐπὶ τῶν ὤμων Ἰωσήφ καὶ Νικόδη-
 μος φέρουσι· καὶ πᾶσαι αἱ τῶν ἀ-
 σαμάτων τάξεις ἐξίστανται. ἦλθε
 γὰρ Ἰωσήφ καὶ Νικόδημος, οὐ-
 κοῦν σινεδραμεπῶς καὶ οἱ τῶν ἀγ-
 γελῶν Διόδημος· καὶ σιωπῶντες
 Χερουβίμ, καὶ σιωπῶντες Σερα-
 φίμ, καὶ σιωπῶντες ἑρόνοι,
 καὶ κα-

Thomam fidelem incredulum,
 & in curiositate collaudatū. Bea-
 tum dico tuum os, qui impletus
 es infatiabiliter, & vnitus Iesu o-
 ri, & Spiritu sancto illinc reple-
 tus. Beatos tuos oculos apposi-
 tos Iesu oculis, & lucem veram
 illic affecutos: beatam tuam fa-
 ciem, qui appropinquasti ad Dei
 faciem: beatos tuos humeros,
 qui portarunt omnia portantem:
 beatum iudico tuum caput, cui
 appropinquauit Iesus omnium
 caput: beatas tuas manus, in
 quibus portasti portantem omnia:
 beatum iudico Iosephum & Ni-
 codemum. Nam ante Cherubim
 Deum in suos armos sustulerunt,
 & extulerunt: ante angelos se-
 nis alis præditos Dei ministri fa-
 cti sunt, non alis, sed sindonibus
 Dominum cōtexerunt & hono-
 rarunt: quem Cherubim tremūt,
 hunc in humeris Ioseph & Nico-
 demus ferunt; & omnes incorpo-
 reorum spirituum ordines obstu-
 pescūt. Venit enim Ioseph & Ni-
 codemus: igitur cōcurrabat & o-
 mnis angelorum Dei populus;
 & anteuertunt Cherubim, & vnā
 currunt Seraphim, portantque si-
 mul Throni, & occulunt senis a-

lis præditi, & horrent multoculi, vidētes in carne Iesum oculis orbatum, & contegunt Potestates, canunt Principatus, horrent Ordines, stupefcūt omnes Virtutes; & inuicē miraculo attonitæ, hæsitantes loquūtur: Quod hoc terribile verbū? qui timor? qui tremor? quod modus? quod hoc ingēs, & admirabile, & omnē superans cognitionem spectaculum? Qui nobis in cœlo incorporeis spiritibus, vt Deus nudus nō est visibilis; in terra mortalibus nudus spectatu facilis. Cui adstant Cherubim cum tremore; hūc Ioseph & Nicodemus sepeliūt sine timore. Quando descendit qui superā nō deserit? quomodo egressus, qui intus est? quomodo venit in terrā qui omnia implet? quomodo exiuit, cunctos latēs? Qui suprā cū patre vt Deus sine seiunctiōe; infrā cum matre, vt mortalis verē absq; seiunctiōe. Qui nunquam nobis apparuit hominibus, vt homo, simulq; hominū dilector Deus illuxit. quo pacto inuisibilis, visus est? quo pacto expers materiæ, carnem assumpsit? quomodo indolēs, passus est? quomodo iudex co-

καὶ καλύπτουσι τὰ ἔξω πέρυγα, καὶ φρίττουσι τὰ πολυόμματα, ὁρῶντα ἐν σαρκὶ Ἰησοῦν ἀόμματον. καὶ συγκαλύπτουσι δυνάμεις, καὶ ἄδουσιν αἱ ἀρχαὶ καὶ φρίττουσιν αἱ τάξεις. καὶ ἐξίσταντο πάσαι διδάμεις· καὶ θαμβουμέναι πρὸς ἑαυτὰ διαποροῦσαι λεγουσι τίς ἔστος ὁ φοβερός λόγος; καὶ φόβος, καὶ τρόμος, καὶ τρόπος; τί τῆτο τὸ μέγα καὶ παράδοξον καὶ ἀκατάληπτον θέαμα; ὁ ἄνω ἡμῖν τοῖς ἀσωμάτοις ὡς Θεὸς γυμνὸς ἀθεώρητος. κάτω βροτοῖς γυμνὸς εὐθεώρητος. ὃ παρίεστανται χερουβὶμ μετ' εὐλαβείας. τῆτον Ἰωσήφ καὶ Νικόδημος κηδέουσι μετ' ἀδείας. Πότε κατήλθεν, ὁ τὰ ἄνω μὴ λειπῶν; πῶς ἐξῆλθεν, ὁ ἔσω ἄν; πῶς ἦλθεν ἐπὶ γῆς ὁ τὰ πάντα πληρῶν; πῶς ἐξέδω ὁ πάντας λαθῶν; ὁ ἄνω μετὰ Πατρὸς ὡς Θεὸς ἀνελλειπῶς, κάτω μετὰ μητρὸς ὡς βροτὸς ἀληθῶς ἀνελλειπῶς. ὁ οὐ πάποτε ἡμῖν ἐμφανεῖς, ἀνθρώποις ὡς ἀνθρώπος ὁμοῦ καὶ φιλάνθρωπος Θεὸς Ἰησοῦς. πῶς ὁ ἀόρατος ὁράθη; πῶς ὁ ἄυλος ἐσαρκώθη; πῶς ὁ ἀπαθὴς ἔπαθε; πῶς ὁ κριτὴς εἰς

ORATIO

κρείττερον παρῆσι; πῶς ἡ ζωὴ θανατου ἐγεύσατο; πῶς ὁ ἀχώρητος ἐν τάφῳ χωρεῖται; πῶς οἰκεῖ τῷ μνήματι, ὁ μὴ λειπῶν τὸν κόλπον τὸν πατρικόν; πῶς σπηλαίου πύλη εἰσέρχεται, ὁ πύλας τοῦ παραδείσου ἀνοίξας, τὰς δὲ πύλας τῆς παραδείσου μὴ διὰρρήξας, ἀλλὰ πύλας τοῦ ἄδου σωτήριψας, καὶ πύλας ἐπὶ Θωμᾶ μὴ ἀνοίξας, ἀλλὰ πύλας τῆς βασιλείας ἀνθρώποις διανοίξας, τὰς δὲ πύλας τῆς τάφου ἢ σφραγίδας ἀδιανοίκτους σώζων. πῶς δὲ ἐν νεκροῖς λογιζέται, ὁ ἐν νεκροῖς ἐλευθερός. πῶς τὸ φῶς τὸ ἀνέπαυρον ἐν σκοτεινοῖς ἢ σκοιᾷ θανάτου παραγίνεται πού πορεύεται πού παραγίνεται, ὁ ὑπὸ θανάτου κρατηθεῖναι μὴ δυνάμενος. τίς ὁ λόγος; τίς ὁ τρόπος; τίς ἡ Φοιτὴ τῆς ἐν τῷ ἄδῳ αὐτοῦ κατὰ βασιείας; Ταχὰ τὸν Ἀδάμ τὸν κατὰδικὸν καὶ ἡμῶν σύνδουλον ἀνεύγκαι κατέρχεται. ὄντως τὸ πρῶτόπλαστον ἀπικλώδως πρόβατον ὀπιζήτηται πορεύεται. πάντας καὶ τοὺς ἐν σκοτεινῇ σκοιᾷ θανάτου καθήμενους ἐξέλθει ὀπιπέψασθαι. πάντως τὸν αἰχμάλωτον Ἀδάμ καὶ τὴν σωαχμάλωτον Ἐυαν τῶν ἁδύων λύσαι πορεύεται. ὄβαν καὶ ὑὸς αἰσῆ ἀνα-

S. EPIPHAN. 17

dex coram tribunali stetit? quomodo vita mortē gustavit? quomodo qui comprehendere nequit, sepulchro continetur? quomodo inhabitat sepulchrum, non deserto sinu paterno? quomodo ianuam speluncæ ingreditur, qui ianuas paradisi aperuit; virginis verò ianuas nō dirupit, sed ianuas inferni contriuit, & ianuas causâ Thomæ non aperuit: verum ianuas Regni cœlorū hominibus adaperuit; ianuis sepulchri & figillis intactis seruatis; qua autem ratione inter mortuos reputatur, qui inter mortuos liber? Quomodo lux non vesperscit in locis tenebrosis, & in vmbra mortis adest? quò tēdit? quò aduenit? qui à morte superari non potuit? Quæ hæc ratio? qui modus? quæ terror illius in infernū descensus? Fortasse an Adamum condemnatum & nostrū conseruum vt educat, descendit? reuera principiò factā quæ periit ouem requisitum it, omninò & in tenebris & in vmbra mortis sedētes inuisere vult: omninò captiuū Adam & concaptiuam Euam ex doloribus solutum it; quòcirca & filiū eius ma-

C nifestò

nifestò se exhibuit. Verū vnà descendamus, vnà tripudiemus, vnà festiuemus, vnà deducamus, vnà hymnis celebremus, vnà acceleremus Dei foedera cum hominibus, intuentes condemnatorum liberationem à benigno domino factam. It enim à natura dilectorum hominum e ductum à seculo victos in fortitudine & potestate magna, inhabitantes sepulchra (quos absorpsit tyrannicè amara & insatiabilis mors, quæ tyrannidem exercuit, & à Deo per prædā abstulit, simulq; in vnum cōditoriū condidit) numero habitantiū in cœlo, asserēs libertatem addere. Illic victus Adam principio factus & primò creatus omnibus infimis cōdemnatis inferior. Illic Abel primò mortuus & primò iustus pastor, Christi pastoris figura cædis iniustæ. Illic Nōē Christi typus magnæ arcæ Dei ecclesiæ fabricator: quæ omnes efferas gētes ex diluuij impietate per colūbam Spiritus sancti conseruauit, atq; atrum coruum ex hac eliminauit. Illic Abraham Christi pater victimarius, q̄ ense sine ense mortale, haud mortale Deo sacrificauit

ἠέδεται. Ἀλλὰ συγκοιτῶμεν, ἀλλὰ ἀπενύσωμεν, ἀλλὰ προσέψαμεν, ἀλλὰ ἀνυμνήσωμεν, ἀλλὰ ἐκχύνομεν Θεοῦ κατὰ λαγῶν πρὸς ἀνθρώπους βλέποντες κατὰ δίκων ἀπολύσιν ἐξ ἀγαθῆς ἡσπαίου γινόμενην. Πόρευται γὰρ ὁ Φύσει Φιλάνθρωπος ἐξ ἄσαι τὸς ἀπ' αἰῶνος δεσμίους ἐν ἀνδρεία καὶ ἐξέσει πολλῇ τοῦς κατοικοῦντας ἐν τάφοις. οὗς κατέπεπεν τυραννικῶς ὁ πικρὸς καὶ ἀκόρετος θάνατος τυραννίσας, καὶ ἐν Θεοῦ ἀποσυλλήσας ὁμοῦτε καὶ σωρεύσας, τοῖς ἀνω κατοικοῦσιν ἐλευθερώσας σιωπῶνται. Ἐκεῖ ἡσπμιος Ἀδάμ ὁ πρῶτότατος, καὶ πρῶτογέννητος πάντων κατοικῶντων κατὰ δίκων καὶ ἰώτερος. Ἐκεῖ Ἀβελ ὁ πρῶτόθνητος, καὶ πρῶτοθλίκαμος ποιμὴν Χριστοῦ ποιμῆνος τύπος τῆς ἀδίκου σφαγῆς. Ἐκεῖ Νῶε ὁ Χριστοῦ τύπος τῆς μεγάλης κιβωτοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας κτίσης τῆς τὰ θνητὰ ἐθνη πάντα ἐν κατὰ κλεισμοῦ ἀσεβείας ἡλια περιστῆρας ἀγίου πνεύματος ἀριστώσας, καὶ τὸν Ἰσοφειρὸν κόρακα ἐπὶ λαῶντες ἐξορισώσας. Ἐκεῖ Ἀβραάμ ὁ Χριστοῦ πατὴρ θυτῆς ὅλην Ἰσραήλ, φον ὁμοῦ καὶ θνητὰ θνητον Θεῶ θύσας θυ-

θας θυσίαν πανόλβιον. Ἐκεῖ κάτω
 Δέσμιος Ἰσαάκ ὁ πάλαι Δέσμιος
 Χριστότυπος ὑπὸ Ἀβραάμ γενό-
 μενος ἄνω. Ἐκεῖ Ἰακώβ ἐν ἄσλῃ
 κατώδωρος κάτω περὶ Δία Ἰωσήφ
 κατώδωρος ἄνω. Ἐκεῖ Ἰωσήφ Δέ-
 σμιος ὁ ἐν Αἰγύπτῳ γενωνὸς ἐν τῷ
 Δεσμοτηρίῳ εἰς Χριστοῦ τύπον δε-
 σμότης καὶ Δεσπότης. Ἐκεῖ Μου-
 σῆς ἐν σκοτεινοῖς κάτω, ὁ πό-
 τε ἐν τῇ θήβει ἐν σκοτεινοῖς ἄ-
 νω. Ἐκεῖ Δανιὴλ ἐν ἄσλῃ τῶ λάν-
 κω, ὁ ἐν τῷ λάνκῳ ὥστε τῶν λε-
 ὄντων ἄνω. Ἐκεῖ Ἱερεμίας ὡς ἐν
 λάνκῳ βερβόρου ἐν τῷ λάνκῳ τῷ
 ἄσλῃ, καὶ τῆς Φθορᾶς τοῦ θανά-
 τῆ. Ἐκεῖ ἐν τῷ κερτιωδὲ λόκῳ τοῦ
 ἄσλῃ κείται εἰς τύπον Ἰωάνῃ Χρι-
 στῷ αἰωνίῳ Ἰωάνῃ ζῶντις εἰς αἰῶ-
 να καὶ εἰς τὰς αἰῶνας τῶν αἰῶνων καὶ
 ἐπὶ αἰῶνα καὶ ἔτι. Ἐκεῖ Δαβὶδ ὁ Θεο-
 πάτωρ, ἐξ οὗ τὸ κατὰ σαρκὸς Χρι-
 στός, καὶ τί λῆγω Δαβὶδ καὶ Ἰωάνῃ,
 καὶ Σολομῶν. Ἐκεῖ καὶ αὐτός ὁ
 πολὺς Ἰωάνῃς ὁ μόνον πάντων
 τῶν ἀποφθιτῶν, ὡς ἐν σκοτεινῇ μή-
 τρι, Χριστοῦ περικηρύττων ἐν ἄσλῃ ἁ-
 ψασιν. ὁ Δεσπότης ἀδελφός, καὶ
 κήρυξ ζώντων καὶ νεκρῶν ὁ ἐκ φυ-
 λακῆς Ἡρώδου τῆ πανόλβιαν φυ-
 λακῆν παρακαλεσθεὶς τοῦ ἄσλῃ ὁ
 ΔΕΝ ΤῶΝ

cavit sacrificium opulētissimum.
 Illic infrā vincētus Isaac, qui olim
 ab Abraam vincētus erat ad Chri-
 sti figuram suprā. Illic infrā Iacob
 in inferno mœrore cōfectus, qui
 antea Iosephi causā erat mœro-
 re cōfectus suprā. Illic Ioseph vin-
 ctus, qui in Ægipto fuit in carce-
 re ad Christi figuram captivus, &
 dominus. Illic Moyses infrā in lo-
 cis tenebrosis, qui quondā in ar-
 cula in loco tenebroso suprā. Il-
 lic Daniel in lacu inferni, q̄ quon-
 dam in lacu leonū suprā. Illic Hie-
 remias tanquā in lacu canī, in la-
 cu inferni & corruptionis mortis.
 Illic Ionas in mundi receptaculo
 inferno iacet, in figuram Christi
 æterni Ionæ, qui vivit in sæculū,
 & in sæcula sæculorū, & rursus in
 sæculum & ampliùs. Illic David
 Dei parēs, ex quo secundūm car-
 nē oriūdus Christus. Sed quid di-
 co Davidē & Ionā & Salomonē?
 Illic & ipse magnus Ioānes, maior
 omnibus prophetis, tanquā in te-
 nebroso vtero Christū predicās
 in inferno omnibus; duplex præ-
 cursor, & præco vivorū & mor-
 tuorū: qui ex carcere Herodis in
 publicū populi inferni carcerem

trāmissus est. Vnde iusti iniustiq;
 quierant à seculo cōsopiti; præ-
 ferim prophete & iusti cūcti pre-
 ces assiduas; occultè mysticèque
 Deo illinc offerebāt, redemptio-
 nem flagitantes, doloris illius ad
 omnes pertinentes, & moestæ ab
 hoste occupatæ, atræ perpetuòq;
 tenebricosæ noctis. Et hic quidē
 ad Deū dicebat. Ex vtero inferni
 clamorem meum, audi vocē meā.
 Alter verò. De profundis clamaui
 ad te Domine, Domine exaudi
 vocem meā. Et alter. Illustra con-
 spectum tuum, & saluabimur. Et
 alter. Considerans in Cherubim, il-
 lustrare. Et alius. Excita potesta-
 tem tuam & veni vt salues nos.
 Et alius. Citò præoccupent nos
 commiserationes tuæ Domine.
 Et alius. Eripe animam ex infer-
 no profundissimo. Et alter. Do-
 mine educ ex inferno animā me-
 am. Et alius. Ne derelinquas ani-
 mam meam in inferno. Et alter.
 Egrediat̃ur ex corruptione vita
 mea ad te Domine Deus meus.
 Quos omnes cūm exaudisset sum-
 mē misericors Deus Christus, nō
 æquum censuit vt ijs solis qui vitæ
 eius essent tempore, aut pōst fu-
 turi,

Den τῶν ἀπ' αἰῶνος δικαίωντε καὶ
 ἀδίκων κεκοιμημένων. οἱ ἅδ' ἴη
 προσφῆται τε καὶ δικαίοι ἅπαν-
 τες λιτὰς ἀληθεύς κρυφιοῦτως
 Θεῷ ἐκείθεν προσέφερον λύτρω-
 σιν ἐξαπαύντες τῆς παντοδύνου
 ἐκείνης καὶ κατηφῶς ἐχθροκράτου
 ζοφερᾶς, ἢ πανεσπέρου παννύξιας.
 καὶ ὁ μὲν πρὸς Θεὸν ἔλεγε. ἐν κοι-
 λίας ἄδου κρυγῆς μου ἀκουσον
 φωνῆς μου. Ὁ δ' ἄλλος. ἐμβα-
 θέων ἐπέκραξά σοι κύριε, κύριε εἰ-
 σάκουσον τῆς φωνῆς μου. Καὶ ἄλ-
 λος. Ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου,
 καὶ σώθησόμεθα. καὶ ἕτερος. Ὁ
 καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβὶμ ἐμ-
 φάνηδι. καὶ ἄλλος. Ἐξέγειρον τὴν
 δυνατείαν σου καὶ ἔλθε εἰς τὸ σώ-
 σαί ἡμᾶς. καὶ ἕτερος. Ταχὺ προ-
 κάταλαβέτωσαν ἡμᾶς οἰκτιρημαί
 σου κύριε. καὶ ἄλλος. ῥύσαι τὴν
 ψυχὴν μου ἐξ ἄδου κατωτάτου.
 καὶ ἕτερος. Κύριε ἀνάγαγε ἐξ ἄδου
 τὴν ψυχὴν μου. καὶ ἄλλος. Μὴ ἐγ-
 καλιπτε τὴν ψυχὴν μου εἰς ἄ-
 δην. καὶ ἕτερος. Αναβήτητω ἐν φθο-
 ρᾶς ἢ ζωῆ μᾶ πρὸς σε κύριε ὁ Θε-
 ὸς μῆ. Ὡν δὴ ἀπάντων ἰσακῶσας
 ὁ πανοικτήριον Θεὸς ὁ Χριστὸς οὐ
 δίκαιον κέλεται τοῖς ἐπ' αὐτοῦ καὶ
 μετ' αὐτὸν τῆς οἰκίας μὲν δαύται
 μόνοις

ORATIO

μόνοις Φιλαυθροπάσις· ἀλλὰ καὶ τοῖς περ τῆς αὐτοῦ ἁποδημίας ἐν ἄσῃ κατεχομένοις, καὶ καθημένοις ἐσκοῦται, καὶ σκιά θανάτου. Διὸ ἀνθρώπους μὲν ἐν σαρκὶ ὄντας διὰ σαρκὸς ἐμφύχας ὁ Θεὸς λόγος ἐπεσκέψατο· ψυχαῖς δὲ σωμάτων ἀπηλαυμέναις, διὰ τῆς ἐνδεῆς καὶ ἀχρεάντης αὐτοῦ ψυχῆς ἐν ἄσῃ ἐπέφανε, σώματος ἀλλ' οὐ θεότητος ἀπηλαυμένης. Οὐκοῦν ἀπεύσωμεν τῷ νῷ, καὶ ἐπὶ τὸν ἄσῃν βασιλίσωμεν ὅπως ἴδωμεν πῶς ἐκεῖ ποτε τῷτε κράτει κρατεῖ κραταῖα κατὰ κράτος τοῦ κράτους τῆς τυράννης, καὶ λαῶν παυσρατιτῆ αὐτοῦ ἀσραπῇ τὰς ἀθανάτους ἐκείνας τῶν φαλάγγων ἀχειρὶ χειροῦται τάξεις. Οὐρας ἀθύρας ἄρας ἐν μέσῃ καὶ πύλας ἀξύλας τῷ ξύλωτοῦ σφυροῦ χειρὸς κατακλάσας· ἤλοιστε τοῖς ἐνδεοῖς, μαχλοῦς αἰωνίως σωτήριαν καὶ σωθλάσας· καὶ δεσμοῖς χειρὸνδεοῖς τὰς ἀλύτους ἀλύσεις ὡς κηρὸν δι-αλύσας· καὶ λόγχῃ τῇ θεοσωλευρωῦ σαρκὶ καρδίαν τοῦ τυράννου ἐν διατηρήσας. Ἐκεῖ πωτέριψατὰ κράτη τῶν τόξων ὅτε τῷ σφυρῷ, τοξό-τας χειροθεοῦς νεύρας δλίτενε. Διὸ εἰαν μετ' ἡσυχίας ἀπολεθῆσις

κε-

S. EPIPHAN.

21

turi, propriam impertiret misericordia: verum & ijs qui ante ipsius aduentum in inferno erant detenti, & in tenebris & umbra mortis sedebant. Quocirca homines quidem carne præditos per carnem animatam Deus Verbum inuisit; animatus verò à corporibus liberatis per diuinam & purissimam suam animam in inferno apparuit. quæ à corpore nõ à diuinitate discesserat. Itaq; properemus mente, & in infernum eamus, vt videamus quomodo illic olim vi vincit validâ per vim, vim Tyranni. Et cum omni populo militariter instructo sua conuscatione immortales illas phalangû sine armis subigit turmas. Fores sine foribus sustulit è medio, & portas non ligneas, ligno crucis Christus fregit, clauisq; diuinis vectes æternos contriuit, confregitque. & vinculis diuinarum suarû manuû insolubiles catenas tanquam ceram dissoluit. Et hastâ diuini sui lateris incorporeum cor Tyranni perforauit. Illic cõtriuit robora arcuum cùm in cruce tanquã sagittarios, diuinarum manuû neruos extendit. Quamobrem si cum silentio

C iij

secutus

secutus fueris Christum, mox videbis vbinam Tyrannū colligarit, & vbi huius caput suspenderit, quomodo carcerē disiecerit, quod vinctos eduxerit, quo pacto serpentem conculcauit, & vbi caput appendērit; quomodo Adamū in libertatē assēuerit, quomodo Euā suscitauit, qua ratione inter mediā maceriam diruerit, quomodo sauiū condemnauit Draconē, quomodo inuicta posuerit trophæa; vbi mortem morte affecerit, & qua ratione corruptionem corruperit, hominēq; in pristina dignitate constituerit. Heri igitur œconomia legiones Angelorū recusans dicebat Petro. Nōne possū nunc exhibere plus quā duodecim legiones Angelorū? hodie vt Deo par est, simulq; bellicose & heriliter descēdit cōtra infernum, & mortē, & tyrānum, per mortē, immortales incorporeorū exercituum & cohortiū inuisibilem nō duodecim aliquas legiōes, verū myrias myriadas & chilas chilidas Angelorū, Archangelorum, potestatum, Thronorum throni expertium, senis alis præditorum, alis carentiū, multoculorum, oculos nō habentiū cœlestium co-

χειτώ, τὸν ὄψη παῦ μὲν τὸν τυραννὸν ἐδύσει. παῦ δὲ τὸν τούτου κεφαλὴν ἀνήτησε. πῶς δὲ τὸ δεσμοτήριον ἀνοίκαψε, παῦ δὲ τὰς δεσμοτάτας ἐξήγαγε, πῶς δὲ τὸν ὄφιν ἐπάτησε. καὶ παῦ τὴν κάραν ἐκρέμασε. πῶς δὲ τὸν Ἀδάμ ἠλευθέρωσε, καὶ πῶς τὴν Ἐυάν ἀνέστησε, καὶ πῶς τὸ μεσότειχον ἔλυσε, καὶ πῶς τὸν πικρὸν κατέδικασε δράκοντα καὶ πῶς τὰ ἀήτητα ἐστήσε πρόσωπα. παῦ δὲ τὸν θάνατον ἐθανάτωσε, καὶ πῶς τὴν φθορὰν κατέφθειρε, καὶ τὸν ἀνθρώπον εἰς τὸ θερχαίον κατέστησεν ἀξίωμα. Χθὲς Ἰωάννου οἰκονομικῶς τὰς λεγεώνας τῶν ἀγγέλων παρεμιτέμενος λέγων τῷ Πέτρῳ· ὅτι δυναμαὶ ἀρβι παρεστήσασι πλείους ἢ δώδεκα λεγεώνας ἀγγέλων· σήμερον θεοπροπῶς ἐμοῦτε καὶ πολεμικῶς, καὶ δαυδικῶς κάτεισι κατὰ τὰ ἄδα καὶ θανάτου. καὶ τυραννὸν διὰ θανάτου τὰς ἀθανάτους τῶν ἀσμάτων στρατευμάτων καὶ ταγματῶν ἀοράτων οὐ δώδεκα ἑκάς λεγεώνας ἀλλὰ μυρίας μυριάδας καὶ χιλίας χιλιάδας ἔχων ἀγγέλων, ἀρχαγγέλων, ἐξουσιῶν, θρόνων ἀθρόων, ἐξαπτερυγίων ἀπτερυγίων, πολυομματῶν ἀομματῶν, οὐρεσιῶν ταγματῶν. ἀτε

ἢ ἢ ἄτε ὡς οἰκεῖον διαπότην καὶ βασιλέα προσημπούσας καὶ δορυφορεύσας ἢ ἡμιώσας χερσὶν· οὐ συμμάχες ἀπαγε. Πύας γὰρ καὶ συμμάχιας ὁ παντοδύναμος ἐπολιέεται χερσὶς; ἀλλ' ὀφειλοῦσας ὁμοῦ καὶ φιλούσας τῷ ἑαυτῷ ἀειπαρίσσομαι χερσὶ τῷ Θεῷ φερεγγοί τίνες δορυφοροί, ὁπλίται ἢ σκηπτοῦχοι λαμπροὶ τῆς Θείας ὀξείας βασιλικῆς σκηπτικῆς. νεύματι μόνῳ σου δὲ τῷ Θεῷ τάχει ἀλλήλας προφθανούσας ὁμοῦ εἰς ἔργον ἐγκύσας τῇ κελύσει τὴν πρᾶξιν καὶ τῇ νίκῃ κοτεσσιμμένως πρὸς ἐχθρῶν ἢ παρανόμων παρταξείας. Διό ἴθι καὶ καθούσας τότε, διρόμοι ὁμοῦ τε καὶ σύνδρομοι τῷ Θεῷ καὶ διαπότη κατὰ τὰ ἐν αἶθρα καὶ ὑπόγεια ἢ γῆς ἀπάσης βαδύτερα. τῶν ἀπ' αἰῶνος κεικοινομένων ὑποχθόνια οἰκητήρια ἐξουγῶν ἐν ἀνδρείᾳ, τοὺς ἀπ' αἰῶνος πεπεδημένους. αἰς γοῦν τὰ παντόφυρα καὶ ἀνήλια καὶ πανέασερα τοῦ ἄδου δεσμιώτετρα καὶ οἰκητήρια, κατασλύσεις ἢ ἀπήλαμα ἢ Θεόδημος τοῦ διαπότης κατέλαβεν αἰγλήφορος παρουσία, sempiternas autem tenebras habentes inferni carceres, domosq; , latibula & speluncas, Domini, vnà cum diuino populo, occupauit splendor corruscans aduentus

hortium. Nimirum veluti propriū Dominū & Regem solenni pompa deducentes, & cetera uia stipātes, debitoque honore prosequentes Christū; non autem ut adiutrices. apagesis. Qualibus etenim socialibus copijs omnipotens indiget Christus? verūm quod debent, iuxta & amant suo semper Christo Deo adstare, tanquam aliqui armigeri stipatores, graui armatura contacti, & sceptriferi splēdidi, celerēsq; diuini Herilis & Regalis sceptri. Ad nutum solum, summa alacritate celestiatē diuinam mutuo anteuertentes, simul cum iussu ad effectū deducentes rem demandatā, & ad victoriam instruktos, contra hostium & improborum manipulos. Quappter & tūc descendebāt, cursum simul & cōcursum celerantes cū Deo & Domino in infera & subterranea, & omni terra profundiora, que sunt à sæculo cōsopitorum, latebrosa domicilia, cūm educeret in fortitudine à sæculo in cōpedibus habitos. Postquam igitur vndiq; foribus munitos, & nullum solem, anteuer-

anteuerit omnes Gabriel Prin-
 cept exercitus, tanquã hic, qui ex
 more gaudij fausta feliciãq; nun-
 cia hominibus ferre assuevit, &
 mandatu quoddam forte cõsen-
 taneum ordini Archangelorũ, &
 ordini Principum militia clarã &
 l oninã vocẽ ad aduersas potesta-
 tes. & ait: Tollite portas vos, qui
 inter vos Principes estis. Cũ qui-
 bus clamat & Michael, Et eleua-
 mini portẽ æternẽ. Deinde & Vir-
 tutes aiunt: Discedite ianitores
 impij. Deinceps & potestates ma-
 gna vi & potẽtia: Cõtereami ni ca-
 tenẽ insolubiles. Et alius: Cõfun-
 damini pudore aduersi hostes. Et
 alius: Timete tyrãni iniqui. & ve-
 luti ex aliqua formidabili & inui-
 cta potẽtissimi regij trimuphalis e-
 xercitus acie, horror quidã & tur-
 batio & timor trepidus Domini
 inuictissimi hostes iuadit: sic quo-
 que & in illos qui erant in infer-
 no ex inopinato Christi aduentu,
 in loca subterranea repẽtẽ desu-
 per facta est ex fulgore tenebrarũ
 offusio, aduersarum inferni pote-
 statum oculorũ aciem hebetans,
 quẽ vociferationes tanquã aliqua
 tonitrua audiebãt, & exercitus vi
 magna

προφθάνει πάντας Γαβριήλ δε-
 χιστάτης· ἄτε δὴ ἄτε ἐξ ἐθεῶς
 ὦν χαρῆς εὐαγγελία ἀνθρώποις
 φέρειν καὶ ῥῆσιν ἰνὰ ἰσχυρὰν δε-
 χαγγελιωτάτων καὶ στρατηγικο-
 τάτων λαμπρῶν καὶ λεοντιαίων φω-
 νῆν πρὸς τὰς ἐναντίας δυνάμεις.
 καὶ λέγει· Ἀράξτε πύλας οἱ ἄρχον-
 τες ὑμῶν. μεθ' ὧν βοᾷ καὶ Μιχα-
 ῆλ· καὶ ἐπάρθητε πύλας αἰόνιοι.
 εἶτα καὶ αἱ δυνάμεις φησὶν· ἀ-
 πόστητε πυλωροὶ οἱ παράνομοι. εἶ-
 τα καὶ ἐξουσίαι μετ' ἐξουσίας.
 Σωτήριβητε αἱ ἀλείψεις οἱ ἄλυτοι.
 καὶ ἄλλος· αἰχμύνητε ἐναντίοι πο-
 λέμιοι. καὶ ἕτερος· Φαβίθητε τύ-
 ραννοὶ. καὶ καθάπερ ἐπὶ τινος φο-
 βερῆς καὶ ἀητήτου παυτοδυνά-
 μου βασιλικῆς τροπαίουχου στρα-
 τοῦ παρατάξεως Φεμὴ τις καὶ
 τάραχος καὶ φόβος κατάδυνος
 τοῖς τοῦ ἀκαταγανίσου δεσπότης
 Πρωπίπης ἐχθροῖς· οὕτω δὴ καὶ
 ἐπὶ ταῖς ἐν ἄδου ἐκείναις καὶ πα-
 ραδόξου Χριστοῦ ἐν ταῖς κατα-
 χθονίοις παρουσίας ἐξέφνης ἐγένε-
 το ἄνωθεν ἀστραπῆς ἢ ἀμαύρωσις
 τῶν ἐναντίων τοῦ ἄδου δυνάμεων
 τὰς ὄψεις σκοτεινοῦσα καὶ βρο-
 τοφῶνων βοῶν ἀκουόντων καὶ στρατῶν
 κελεμοντῶν

ORATIO

κελευόντων λέγοντας· ἄρατε πύ-
 λας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν· οὐ γὰρ ἀνοί-
 ξατε, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν θεμελίων ταυ-
 τας ἄρατε, ἐκρῖζάσατε, μετέσῃσα-
 τε εἰς τὸ μηκέτι κλείεσθαι. ἄρατε
 πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, οὐχ ὡς
 ἀδιωατοῦντες τοῦ παρόντος δε-
 σπότη καὶ θυρῶν κεκλεισμένων ὅ-
 τε κελεύει εἰσέρχεσθαι, ἀλλὰ δρα-
 πηλοδουλῶς ὑμῖν ἑπιτρέποντος τῆν
 τῶν πύλων τῶν αἰωνίων ἔπαρσιν.
 καὶ μετάρσασιν καὶ κατάκλασιν.
 διὸ οὐδε τοῖς δήμοις ὑμῶν· ἀλλ'
 αὐτοῖς τοῖς διοικοῦσιν παρ' ὑμῶν
 εἶναι ἄρχουσιν, αὐτοῖς ἑπιτρέψει
 λέγων· ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες
 ὑμῶν. ὑμῶν, ἀλλ' οὐκ ἄλλων τί-
 νων. λοιπὸν ἄρχοντες. εἰ γὰρ καὶ
 μέχρη τοῦ νῦν τῶν ἀπ' αἰῶνος κε-
 κοιμημένων κακῶς ἄρξατε. ἀλλ'
 οὐκ εἰς λοιπὸν αὐτῶν, ἀλλ' οὐδε
 ἄλλων ἀλλ' ὑμῶν, ἀλλ' οὐδε αὐ-
 τῶν ὑμῶν ἔσεσθαι ἄρχοντες. πα-
 ρέστη γὰρ Χερυδὸς ἡ οὐράνιος θύρα ὁ-
 διοποιήσατε παρ' ἑπιβεβηκότη ἐπὶ
 τῶν τοῦ ἁδου θυρῶν. κύριος
 ὄνομα αὐτοῦ. καὶ τοῦ κυρίου κυρίας
 αἱ διεξῶσαι τῶν τοῦ θανάτου. ὑ-
 μῖς ἐποιήσατε τὰς εἰσόδους τὰς
 διεξόδους αὐτὸς ποιήσασιν παροχέ-
 γονεν. διὸ μὴ μέλλετε ἄρατε πύλας
 καὶ ἄ-

S. EPIPHAN. 25

magna imperantes: Tollite por-
 tas vos, qui inter vos Principes e-
 stis. non aperite, sed ex ipsis fun-
 damentis eas tollite, radicitus e-
 uellite, trāspōnite; vt nō ampliūs
 claudātur. Tollite portas, qui in-
 ter vos Principes. Non quōd tam
 impotēs esset hic dominus, vt &
 portis occlusis si vellet ingredi nō
 posset; verū vt seruis fugitiuis vo-
 bis imperat portarum eternarum
 sublationē, amotionē, & confra-
 ctionem. Quōcirca nō turbis ve-
 stris, verū ipsi qui vidētur apud
 vos esse Principes, imperat dicēs:
 Tollite portas vos, qui inter vos
 estis Principes. inter vos: sed non
 inter alios quospiam. extremū
 Principes. Est enim hucusque à
 seculo sopitos malè imperio pres-
 sistis; verū nō iam ampliūs inter
 eos, nec inter alios, sed inter vos
 eritis Principes: adest enim Chri-
 stus ianua cœlestis: viā sternite, &
 conscendit super inferni vincula.
 Dominus nomen eius: & Domini
 Domini trāsitus per portas mor-
 tis. Vos fecistis introitus: exitus
 ipse facere aduenit. Quare ne cū-
 ctimini: Tollite portas & celera-

te, & ne differte. Si verò cunctan-
dū esse vobis ducitis, ipsis portis,
sine manu, vestraq; sponte subsu-
lite impero, & eleuamini portæ
æternæ. Simul Potestates excla-
marunt, simul portæ exsiluerunt,
simul catenæ solutæ sunt, simul
pessuli confracti sunt, simul clau-
stra conciderunt, simul funda-
menta carceris concussa, simul
aduersæ Potestates in fugam con-
uersæ: alter alterum tradens, &
alius cum alio pedem pede impli-
citus, alterque alterum spissè cir-
cumplexus: horruerunt, trepida-
runt, obstupuerunt, turbati, im-
mutati, tumultuatique sunt: ste-
terunt, simulq; obstupefacti sunt:
æstuarunt, simul & tremuerunt.
Et ille quidem ore hianti stabat,
hic genibus faciem obtegebat, &
alter pronus congelabat, alter ve-
rò tanquam mortuus rigebat: ali-
us stupore corripiebatur, alius di-
storto ore iacebat, & alius intro
fugiebat. Illic enim tunc discidit
Christus in hac consternatiōe ca-
pita Dynastarum: illic contremu-
erunt in eo, illic laxarunt fræna
sua, dicentes: Quis est iste Rex
gloria?

καὶ ταχύνετε. ἀραγε καὶ μὴ ἀνα-
βάλλετε. εἰ δὲ ἀναμένειν νομίζε-
ται αὐταῖς ταῖς πύλαις ἀχειρὶ καὶ
αὐτοματατοῖ ἀίρεσθε Ἰππότερομαι. καὶ
ἐπάρθητε πύλαι αἰώνιοι. ἀμα αἱ
διωάμεις ἐβόησαν· ἀμα αἱ πύλαι
ἐπάρθησαν, ἀμα αἱ ἀλύσεις ἐλύ-
θησαν, ἀμα οἱ μοχλοὶ κατεκλά-
θησαν, ἀμα τὰ κλείδρα ἐξεπέ-
σαν. ἀμα τὰ θεμέλια τοῦ θεσμο-
τηρίου ἐδολήθησαν. ἀμα αἱ ἐναν-
τία διωάμεις εἰς φυγὴν ἐτράπη-
σαν, ἕτερος ἕτερον σιωθούμενος.
καὶ ἄλλος πρὸς ἄλλον συμπροδιζό-
μενος καὶ ἕτερος ἕτερον πρὸς φυγὴν
ἐφύεξαν, ἐσαλεύθησαν, κα-
τεπλάγησαν, ἐτράχθησαν, ἠλ-
λοιώθησαν, ἐδρούθησαν, ἐσησαν ὁ-
μοῦ καὶ ἐξέσησαν, ἠπόρησαν ὁμοῦ
καὶ ἐτρέμαξαν. καὶ ὁ μὲν κεχη-
νὸς ἴσατο. ὁ δὲ τοῖς γόνασι τὸ πρό-
σωπον σιωκαλύπτει. καὶ ἄλλος πε-
νής ἀπεπήγηνητο, καὶ ἕτερος ὡσεὶ νε-
κρὸς ἀπεσηλοῦτο, καὶ ἄλλος πρὸς θάμ-
βει κατάχετο, καὶ ἕτερος οὐρα-
νίων ἠλωαμένος κατέκειτο, καὶ ἄλ-
λος ἐνδάτερον ἐφύεγεν. ἐκεῖ γὰρ το-
τὲ διέκοψε χερσὸς ἐν ἐκστάσει κε-
φαλὰς δυναστῶν· ἐκεῖ ἐσείσθησαν
ἐν αἰθῶ, ἐκεῖ ἠδιννοῖσαν χαλινούς αὐ-
τῶν λέγοντες· Τίς ἐστὶν οὗτος ὁ βα-
σιλεὺς

ORATIO

πιλῆς τῆς δόξης; τίς ἐστὶν οὗτος ὁ
 τοσοῦτος ὁ μετὰ τοσοῦτων ἰσχυρῶν
 ἐν ταῦτα ἰσχυρῶν θαύματα; τίς
 οὗτος ἐστὶν ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης ὁ ἐν
 αἰῶνι ποῶν νῦν τὰ οὐδέποτε ἐν
 αἰῶνι γινόμενα; τίς οὗτος ὁ ἐξαγωγὴν
 εἶθε τοὺς ἀπὸ αἰῶνος κεικοιμημένους.
 τίς ἐστὶν οὗτος ὁ λύσας καὶ κατελύ-
 σας ἡμῶν τῶν ἀπητήτων τὸ θράσος
 καὶ τὸ κράτος. καὶ ἐξαγωγὴν ἐκ τῆς τῆ
 ἀδῆ φυλακῆς τῶν ἀπὸ αἰῶνος πε-
 πεδημένους; πρὸς οὓς ἀνέκραζον αἰ-
 τῆς δεσποτικῆς δυνάμεως λεγούσαι.
 Μαθεῖν ἐβέλεθε ὡς παράνομοι τύ-
 ραννοι, τίς ἐστὶν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς
 δόξης; κύριος κρατῶν καὶ δυνατὸς.
 κύριος δυνατὸς καὶ ἰσχυρὸς, καὶ ἀπῆ-
 τος ἐν πολέμοις. οὗτος ἐκεῖνος ἐστὶν ὁ
 ἐκ τῆς ἐρασίης ἀψίδων ἐξορίσας καὶ
 ἀπορίψας ὑμᾶς ὡς θῆλακοὶ καὶ πα-
 ράνομοι τύραννοι. ἐκεῖνος ἐστὶν ὁ
 ἐν ὕδατι Ἰορδάνης σωματίνας τὰς
 κεφαλὰς τῆς δρακόντων ὑμῶν. ἐστὶς
 ἐκεῖνος ἐστὶν ὁ διὰ σαυρῶν σκληρῶν
 καὶ θραμβεύσας, καὶ νεκρώσας ὑμᾶς.
 ἐκεῖνος ἐστὶν ὁ δλησας καὶ ῥοφῶ-
 σας καὶ τῆς ἀβύσσου παραπέμφας ὑ-
 μᾶς. ἐστὶς ἐκεῖνος ἐστὶν ὁ πυρὶ αἰω-
 νίῳ καὶ γεννῆ παραπέμπων καὶ ἀ-
 πωλλῶν ὑμᾶς. λοιπὸν μὴ μελλε-
 τε. μηδὲ ἀναμένετε ἀλλὰ ἀπεύ-
 σατε, καὶ τοὺς δεσμίους ἐξάξατε.

S. EPIPHAN.

27

gloria? quis est hic tantus, qui cū
 tantis talia hic patrat miracula?
 Quis est iste Rex gloriæ, qui ea
 nunc in inferno facit, quæ nun-
 quam in inferno facta sunt? Quis
 hic, qui educit hinc à sæculo sopi-
 tos? Quis est hic, qui soluit & dis-
 soluit nostrā inuictam audaciam,
 & potentiam, & qui educit ex in-
 ferni custodia à sæculo in compe-
 dibus habitos? Contra quos vo-
 ciferabantur Domini Virtutes,
 dicentes: Scire vultis ὁ impro-
 bi Tyranni, quis sit iste Rex glo-
 riæ? Dominus fortis & potens,
 Dominus potens & fortis & in-
 superabilis in prælijs. Hic ille est
 qui ex cœlestibus orbibus expul-
 lit & proiecit vos ὁ miseri & ini-
 qui Tyranni. Hic ille est qui in
 aquis Iordanis cōtriuit capita Dra-
 conum vestrorum. Ille ipse est,
 qui vos per crucem proscrispit,
 de vobis triumphavit, & morte
 affecit vos. Hic ille est qui vinxit,
 & obtenebrauit & in abyssum
 transmisit vos. Ille ipse est, qui
 in ignem æternum & gehennam
 transmittit, & perdit vos. Quare
 ne cunctemini, nec tardate, sed
 properate, & victos educite,
 D ij quos

quos ad hoc vsq; tēpus malè ab-
forbebatis. vestrū enim imperium
iam dissolutum est, vestra tyran-
nis iam desijt, vester fremitus gra-
uiter repressus est, vestra iactantia
ad finem deuenit, vestrum robur
conculcatum est, & interiijt. Hęc
heriles heri Potētix, aduersis Po-
tentijs dicebant: simulque pro-
perabant. Et hi quidem carce-
rem ex ipsis fundamentis dirue-
bant, illi verò contrarias Potesta-
tes persequebantur, quæ ex ex-
terioribus conclauibus fugiebant
in interiora. Et alij latibula, & pre-
sidia, & speluncas perscrutaban-
tur, & cursirabant. alij, alter al-
tērūm aliunde Domino atrahe-
bant, & alij tyrannum vinculis in-
solubilibus vinciebant, alij à sa-
culo vinctos dissoluebant: et alij
dabant mandata, alij obsequebā-
tur quàm celerrimè. et hi quidē
intrò ingrediēti Domino præcur-
rebant: hi verò vt Regē & Deum
victoriosi circumcirca sequeban-
tur. Hęc nimirum igitur ad eum
modū, sed & præter hęc, cū in
inferno fierēt; omnesq; clamaret,
tumultuarentur, & trepidarent:
quòd aduentus Domini ipsa infi-

ma

αὐς μέχρι καὶ νῦν κακῶς κατεπί-
ετε. τὸ γὰρ ὑμέτερον κράτος λοι-
πὸν κατὰλέλυται. ἡ ὑμῶν τυραν-
νίς λοιπὸν πέπαυται. τὸ ὑμέτερον
φρέαγμα, δεινῶς κεκατέργηται.
ἡ ὑμῶν μεγαλαυχία εἰς τέλος ἐκλέ-
λοιπεν, ἡ ὑμῶν ἰσχύς πεπότηται καὶ ἀ-
πώλλετο. ταῦτα αἱ δεσποικαὶ τῆς δε-
σπότης δυνάμεις τῆς ἐναντίας δυν-
νάμεσιν ἔλεγον. ἐμῆτε καὶ κατέσθου-
σον. καὶ οἱ μὲν τὸ δεσποτικὸν ἐξ αὐ-
τῶν τὴ θεμελίῳν κατεσκάπτον. οἱ δὲ
τὰς ἐναντίας ἐξουσίας κατεδιώκον
ἐπιτῶν ἐξοτέρων λαμείων φευγῆσας
ἐνδότερον. καὶ ἄλλοι τὰς κατὰδύσεις
καὶ τὰ φρέαγμα καὶ τὰ πῆλαμα διε-
ρδνον, καὶ ἔτρεχον. καὶ ἕτεροι ἄλλος
ἄλλον ἄλλοθεν τῆς δεσπότης προσέ-
φερον, καὶ ἄλλοι τὸν τυραννον δεσμοῖς
ἀλύτοις ἐδέον, καὶ ἕτεροι τῆς ἀπὸ
αἰῶνος δεσμοῖς ἀπέλυον. καὶ ἄλλοι
ἐπέσπιον, καὶ ἕτεροι ὑποῦργον
ὡς ταχίσαι. καὶ οἱ μὲν εἰσερχομέ-
νου τοῦ δεσπότης ἐνδότερον πρε-
τρεχον: οἱ δὲ ὡς βασιλεῖ καὶ Θεῷ
νικηφόροι περιέμποντο. τούτων δὲ ἡ
λοιπὸν οὕτως ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τού-
των ἐν τῆς ἀσπῆς γινομένων τε καὶ
βωομένων θρυλλουμένων ἀπάντων
καὶ σειομένων, ὡς ἡ παρρησία τοῦ
δεσπότης αὐτὰ τὰ κατωτάτα τῶν

κατω-

ORATIO

κατωτάτων καταλαμβάνειν ἔμελλεν. ὁ Ἀδάμ ἐκεῖνος ὁ πάντων ἀνθρώπων πρωτόκτιστος καὶ πρωτόπασις ἢ πρωτόθνητος ἐνδοτερος πάντων μετὰ πολλῆς τῆς ἀσφαλείας δέσμιος κατεχόμενος. ἤκουσε τῶν τῶν δεσπότην ποδῶν πρὸς τὰς δεσμίους εἰσερχομένων, καὶ ἐγνώρισε τὴν φωνὴν αὐτῆς ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ περιπατήσας καὶ σφραγίς πρὸς ἅπαντας τὰς σὺν αὐτῷ ἀπὸ αἰῶνος δεσμίους, καὶ φησὶ. Φωνὴν ποδῶν λιτὸς ἀκῶ πρὸς ἡμᾶς εἰσερχομένου. καὶ εἰάν ὅλως ἐκταῦθα ἐκεῖνος παραγενέσθαι καλεῖσθαι ἡμῶν τῶν δεσμῶν ἠλευθερώθημεν. εἰάν ὅλως ἐκεῖνον μετ' ἡμῶν ὀψόμεθα ἡμεῖς τῶν τοῦ ἄδου λυτρούμεθα. Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα τῷ Ἀδὰμ πρὸς πάντας τὰς συγκαταδίκους αὐτῆς λέγοντος, εἰσῆλθον ὁ δεσπότης πρὸς αὐτὰς, τὸν κηλικὸν ὄπλον τῶν εὐρεῖ κατέχων. ὄντων ἰδὼν ὁ Ἀδάμ ὁ πρωτόπασις, καὶ τῇ ἐκπαλήξει τὸ σῆθος τύψας ἐβόησε πρὸς πάντας, καὶ εἶπεν. ὁ κύριός μου μετὰ πάντων. καὶ ἰσχυροὶ οἱ χερσὸς, λέγει τῷ Ἀδὰμ. καὶ μετὰ τῶν πνεύματος οὐ. καὶ κρατήσας αὐτοῦ τῆς χειρὸς ἀνίστησι, λέγων. Ἐγείρε ὁ κατεῦδων καὶ ἀνάστη ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἑπιφάνησιν σοὶ οἱ χερσὸς.

εἰγώ

S. EPIPHAN. 29

ma infimorum occupatus esset : Adam ille, qui ante omnes homines primò creatus, & primò factus, primòque mortuus, interior omnibus, cum magna custodia in vinculis habitus, inaudit Domini pedum ad vinctos aduenientium, & cognouit sonitum eius in carcere deambulantis, & conuersus ad omnes vnà secum à sæculo vinctos, ait : Sonitum pedum cuiusdam audio, qui ad nos ingreditur. Et si omninò huc ille aduenire dignatus est, nos è vinculis liberati sumus. Si omninò illum nobiscum adesse viderimus, nos è vinculis inferni redimimur. Hæc & alia Adamo ad omnes vnà secum condemnatos dicente, ingressus est dominus ad eos, victoricia arma crucis tenens. Quem cum vidit Adam primò factus, præ stupore pectore verberato, exclamauit ad omnes, dixitque : Dominus meus cum omnibus. Et respondens Christus, dicit Adamo : Et cum spiritu tuo. & apprehensa manu excitat, dicens : Expergiscere qui dormis, & surge à mortuis, & illucescet tibi Christus. Ego De-

D iij

us tu-

us tuus, qui propter te extiti filius tuus, qui propter te, & propter hos qui sunt oriūdi à te. Nūc dico & per potestātē impero, qui in vinculis, exite; & q̄ in tenebris, illuminamini; & sopiti, resurgite.

Tibi præcipio, expergiscere qui dormis; etenim nō ideo te feci, vt in inferno cōtineare vinc̄tus. Surge à mortuis, ego sum vita mortuorū. Surge opus manuum mearum: surge species mea, quæ ad

* *Lo-
cus cor-
ruptus.*

imaginem meā facta es. * Expergiscere, exeamus hinc: tu enim in me, & ego in te, vna & indiuisa sum facies. Propter te Deus tuus, extiti filius tuus: propter te Dominus, sumsi tuam speciē serui: propter te, qui sum supra cœlos, veni in terram, & subtus terram: propter te hominem extiti tanquam homo, auxilio destitutus, inter mortuos liber: propter te, qui ex horto egressus es, ex horto ludæis traditus, & in horto affixus sum. Aspice faciei meæ sp̄ta, quæ quidem propter te suscepi, vt te restituerem in pristinam inspirationis dignitatem. Aspice mearum maxillarum alapas quas sustinui, vt tuam corruptam speciē

refor-

Ἐγὼ ὁ Θεὸς σου, ὁ διὰ σε γεγόνα ἦός σου, ὁ διὰ σε καὶ τοὺς ἀπὸ σου. Νῦν λέγω καὶ κατ' ἐξουσίαν θη-
τρεύω τοῖς ἐν θησμοῖς, ἐξέλθε-
τε καὶ τοῖς ἐν σκότει, φωτίσθητε.
καὶ τοῖς κειμένοις, ἀνάστητε. Σοὶ δι-
ακελεύομαι ἔγειρε ὁ καθεύδων· οὐ γὰρ
διὰ τοῦτο σε πεποίηκα, ἵνα ἐν ἀ-
θλι κατέχεσαι θησμιος. ἀνάστη
ἐκ τῶν νεκρῶν, ἐγὼ εἰμὶ ἡ ζωὴ τῶν
νεκρῶν. ἀνάστη πλάσμα τὸ ἐμὸν,
ἀνάστη μορφή ἡ ἐμὴ καὶ κατ' εἰκόνα
ἐμὴν γεγενομένη. * Ἐγειρε ἀγω-
μεν ἐν τεύθει, σὺ γὰρ ἐν ἐμοί, καὶ γὰρ
ἐν σοί, ἐν καὶ ἀδιαίρετον ὑπάρχω
πρόσωπον. διὰ σε ὁ Θεὸς σου, γε-
γόνα ἦός σου· διὰ σε ὁ θησπό-
της, ἔλαβον τὴν σὴν μορφήν τοῦ
θελου· διὰ σε ὁ ὑπὲρ ἀνωτῶν οὐρα-
νῶν, ἦλθον ἐπὶ γῆς καὶ ὑπὸ κά-
τω γῆς· διὰ σε τὸν ἀνθρωπον γε-
γόνα ὡσει ἀνθρώπος ἀβοήθητος,
ἐν νεκροῖς ἐλευτερος· διὰ σε τὸν
ἀπὸ κήπου ἐξελθόντα ἀπὸ κήπου
Ιουδαίους παρεδόθην καὶ ἐν κήπῳ ἐ-
σαυρώθην. Ἴδε τὰ πρῶτα μου τὰ
ἐμπόσια, ἅσπερ διὰ σε κατεδέξα-
μην, ἵνα σε ἀποκαταστήσω εἰς τὸ θρῶ-
ναῖον ἐμφύσημα. Ἴδε μου τῶν σι-
γαλῶν τὰ ῥαπίσματα ἃ κατεδέ-
ξαμην, ἵνα σου τὴν διασραφεῖσα

μορφήν

ORATIO

μορφὴν ἐπανορθώσω, εἰς τὸ καλεῖσθαι
 ἡμᾶς. Ἴδε μὲ τῶ νῶτε τὴν φρα-
 γέλωσιν ἣν κατεδέξαμην ἵνα σκερ-
 πώσω τὰ μαρτύρια σου τὸ φόβητον,
 τὸ ἐπὶ τῶ νῶτε σε κείμενον. Ἴδε μὲ
 τὰς προσηλαθήσας χεῖρας, καὶ πό-
 δας ἐν τῷ ξύλῳ, διὰ τὰς σὺς πό-
 δας τὰς κακῶς δραμῶντις ἐπὶ τῷ
 ξύλῳ. τῆ ἑκτῆ ἡμέρῃς ἡσάλας ἡ ἀ-
 θέτησις γέγονεν. ἐν τῇ ἑκτῇ ἡμέρῃ καὶ
 τὴν σὴν παλασὴν τὴν ἐν τῷ παραδείτῳ
 πεποιήμα. Ἐγευσάμην διὰ σε χόλην
 ἵνα ἰάσωμαι σοὶ τὴν διὰ ἐρωσείας ἐ-
 κείνης σὴς γλυκείας πικρᾶν ἡδονὴν
 Ἐγευσάμην ὄξος ἵνα κάλυψω τὸ
 σε θανάτου τὸ σμῦν, καὶ παραφύσιν
 πηλῆριον. ἐδέξαμην ἀπόγγυν, ἵνα ἐξα-
 λείψω τὸ χειρὸς γραφὸν σου τῆς ἀ-
 μαρτίας. ἐδέξαμην κάλαμον, ἵνα ὑ-
 πογράψω ἐλευθερίαν τῷ γένει τῶ ἀν-
 θρώπων. Ἐπανάσα ἐν τῷ σφυρῷ, καὶ
 ῥομφαία ἐνούγη μὲ τὴν πλευρᾶν, διὰ
 σε τὸ ἐν παραδείτῳ ὑπνάσασθαι καὶ
 τὴν Ἐυαν ἐκ πλευρᾶς ἐξενεγκάσθαι,
 ἡ ἐμὴ πλευρᾶ ἰάσατο τὸ ἄλγος τῆς
 πλευρᾶς. ὁ ἐμὸς ὕπνος ἐξάξες σε ἐν
 τῷ ἐν ἀδὴ ὕπνῳ. ἡ ἐμὴ ῥομφαία ἐ-
 σησε τὴν κατὰ σε σφεφόμενην ῥομφαίαν.
 Ἐγειρε ἄγων ἐν ἡσθεῖν. ἐξή-
 γαγέ σε ὁ ἐχθρὸς ἀπὸ τῆς παραδεί-
 σου ἀποκαθίσω σε ἐκ ἐμὴ ἐν παρα-
 δείτῳ ἀλλ' ἐν οὐρανῷ θρόνῳ. ἐκώ-

S. EPIPHAN. 31

reformatem ad imaginem meam.
 Aspice mei tergi flagellationem,
 quam suscepi, vt dispergerem pec-
 catorum tuorum onus, quod in
 tergo tuo iacet. Aspice clavis ad-
 fixas meas manus, & pedes in li-
 gno; propter tuos pedes, qui ma-
 lè currebant ad lignum. Sexta die
 in qua olim abdicatio facta est;
 sexta die & tui formationem in
 paradiso feci. Gustavi propter te
 fel, vt sanarem tuam per escam il-
 lam dulcem, amaram voluptatem.
 Gustavi acetum, vt abolerem tuæ
 mortis acerbitem, & præter na-
 turam poculum. Suscepi spon-
 giam, vt delerem chirographum
 tui peccati. Suscepi harundinem,
 vt subscriberem libertatem geni-
 eri humano. Dormiui in cruce, &
 romphæa penetrauit meum latus;
 propter te qui in paradiso obdor-
 misti, & Euam ex latere protuli-
 sti, meum latus sanauit dolorem
 lateris. Meus somnus educet te
 ex inferni somno. Mea romphæa,
 romphæam flitit quæ contra te
 erat versa. Surge camus hinc,
 eduxit te hostis ex paradiso, col-
 loco te non ampliùs in paradiso,
 sed in cœlesti throno. Prohibui
 te à

te à ligno typico vitę, verum ecce ego vnitus tibi sum vita. Conflitui Cherubim famuli in morem custodire te, facio Cherubim more diuino, vt adorent te. Occultatus es à Deo vt nudus: verum ecce oculuisti in te Deum nudum. Indutus eras pudoris pelliceam vestem; verum indutus sum Deus existens tuę carnis pelliceam vestem. Quocirca surgite, eamus hinc, à morte ad vitam, à corruptione ad immortalitatem, à tenebris ad æternam lucem. Surgite eamus hinc, à dolore ad læticiam, ex seruitute in libertatem, ex carcere in superiorem Hierosolymam, ex vinculis in relaxamentum, ex captiuitate, ad paradisi delicias, è terra in cælum. Ideo enim Christus mortuus est & resurrexit, vt & viuorum & mortuorum dominatum gereret. Quare surgite eamus hinc, pater enim meus coelestis, quę perijt exspectat ouem. Nonaginta nouem Angelorum oues, conseruum opperuntur Adam. Quando resurget, & quando reuertetur Cherubicus thronus apparatus est? geruli festiui & parati!

thala-

λυσά σε τῆ ξύλα τῆ τυπικῆ τῆς ζωῆς, ἀλλ' ἰδὲ ἐγὼ ἠνάβην σοι ἡ ζωῆ. ἔλαξα τὰ χερουβίμ δελοπρεπῶς φυλάπειν σε. ποιῶ τὰ χερουβίμ θεοπρεπῶς προσκυωνήσαι σε. ἐκρύβης ἀπὸ Θεοῦ ὡς γυμνὸς· ἀλλ' ἰδὲ ἐκρύψας ἐν ἐαυτῷ Θεὸν γυμνὸν. ἐπεδύθη τὸν τῆς αἰσχύνης δερματίνον χίτονα. ἀλλ' ἐπεδύθη Θεὸς ἂν τὸν τῆς σῆς σαρκὸς δερματίνον χίτονα. Διὸ ἐγείρεσθε ἄγωμεν ἐνθεῦθεν ἀπὸ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν. ἀπὸ τῆς φθορᾶς εἰς ἀφθαρσίαν, ἀπὸ τοῦ σκότους εἰς τὸ αἰώνιον φῶς. ἐγείρεσθε ἄγωμεν ἐνθεῦθεν ἀπὸ τῆς ὠδύνης εἰς εὐφροσύνην ἀπὸ δουλείας εἰς ἐλευθερίαν. ἀπὸ φυλακῆς εἰς τὴν ἀνά Ἱερουσαλήμ. ἀπὸ τῶν δεσμῶν ἐπὶ τὴν ἀνεσι. ἀπὸ τῆς κατοχῆς ἐπὶ τὴν τοῦ παρθείσου τρυφῆν. ἀπὸ τῆς γῆς εἰς τὸν οὐρανὸν. ἐπὶ τῆτο γὰρ Χριστὸς ἀπέθανε καὶ ἀνέστη καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ. Διὸ ἐγείρεσθε ἄγωμεν ἐνθεῦθεν. ὁ γὰρ πατήρ μου οὐράνιος τὸ ἀπολωλὸς ἐκδέχεται προβατον. τὰ ἐννεκόντα ἐννεὰ τῶν ἀγγέλων πρόβατα, τὸν σύνδουλον ἀναμένουσιν Ἀδὰμ. ποτὲ ἀνασέσεται, καὶ ποτὲ ἀνέλθη χερουβικός θρόνος ἡγαρέπισα. οἱ ἀναφέροντες εἰσεῖς τε καὶ ἐτοιμοι. ὁ γυμ-

ORATIO

Φῶν παρεσκεύασα. τὰ ἐδίεσμα-
 τὰ ἑτοίμα. αἱ αἰῶνιοι σκηναὶ ἢ μο-
 ναὶ ἑτοίμοι. οἱ θησαυροὶ τῶν ἀγα-
 θῶν ἀνεώχθησαν ἢ τῶν οὐράνων βα-
 σιλεία πρὸ αἰῶνων ἠτοίμασαν· ὁ ὀφ-
 θαλμὸς οὐκ οἶδεν καὶ οὐς ἐκ ἡκ-
 σε καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου ἐκ-
 ἀνέβη ἢ ἀγαθὰ τὸν ἀνθρώπου πε-
 ριμένοι.

ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα τῷ δεσπό-
 τε λέγοντες, ἀνίστανται σὺν αὐτῷ
 πάντες οἱ ἐν τῷ ἄδῃ, καὶ στανί-
 σονται καὶ ἡ Ἔυα. καὶ ἄλλα πόλλα
 σώματα. τίσει τῶν ἀπ' αἰῶνος κε-
 κοιμημένα. ἀνέστησαν κηρύττοντα τῷ
 δεσπότου τρίτημερον ἀνάστασιν. ἦν
 φαιδρῶς οἱ πιστοὶ ὑποδεξόμεθα. καὶ
 ὀψόμεθα καὶ περιηυξόμεθα με-
 τὰ ἀγγέλων χορεύοντες, μετὰ τῶν
 ἀσωμάτων ἐορτάζοντες ἑμῶ καὶ σω-
 δευάζοντες τὸν ὑμῶς ἐν τῆς φθο-
 ρῆς χερσὶν ἀναστήσαντα, καὶ ζωοποιή-
 σαντα. Ω ἡ δόξα, καὶ τὸ κράτος
 σὺν τῷ ἀνάρχῳ αὐτοῦ Πατρὶ καὶ τῷ
 παραγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ
 αὐτῷ Πνεύματι. νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς
 τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

Ἀμήν.

S. EPIPHAN.

38

thalamus constructus est, æter-
 na tabernacula & epulæ apparatus.
 thesauri bonorum aperti sunt,
 regnūmq; cœlorum ante sæcula
 paratum est. Oculus non vidit,
 & auris non audiuit, & in cor ho-
 minis non ascendit, quæ bona
 hominem expectant.

Hæc & talia Dominus cùm lo-
 queretur, resurgunt cum eo o-
 mnes qui erant in inferno, surre-
 xit vnâ & Eua; & alia multa cor-
 pora, fide à sæculo consopita, re-
 surrexerunt prædicantia Domini
 tertiâ die resurrectionem. Quam
 alacriter ô fideles suscipiemus, &
 videbimus, & amplectemur, cum
 Angelis choreas ducentes, cum
 incorporeis spiritibus festum ce-
 lebrantes, simulque gloria affici-
 entes Christum, qui nos ex cor-
 ruptione excitauit, & vitæ æter-
 næ restituit. Cui gloria & impe-
 rium cum Patre principium non
 habente, & sanctissimo & optimo
 & viuificante suo Spiritu. Nunc
 & semper, & in sæcula sæ-
 culorum. Amen.

Tumulus Phœnicij

D. O. M.

S A C R V M.

STANISLĀO PHAENICIO. VITA INNOCENTISSIMA.
MORIBVS LENISSIMIS. SIMPLICISS. CONSTANTISS.
INGENIO ABSOLVTISSIMO PRAEDITO. E MEDIO
LITTERARVM CURSV, QVIBVS SE LABORE INDEFESSO
CONSECRAVERAT, EREPTO.

CASPAR SOLCIVS

FRATRI DVLCISSIMO

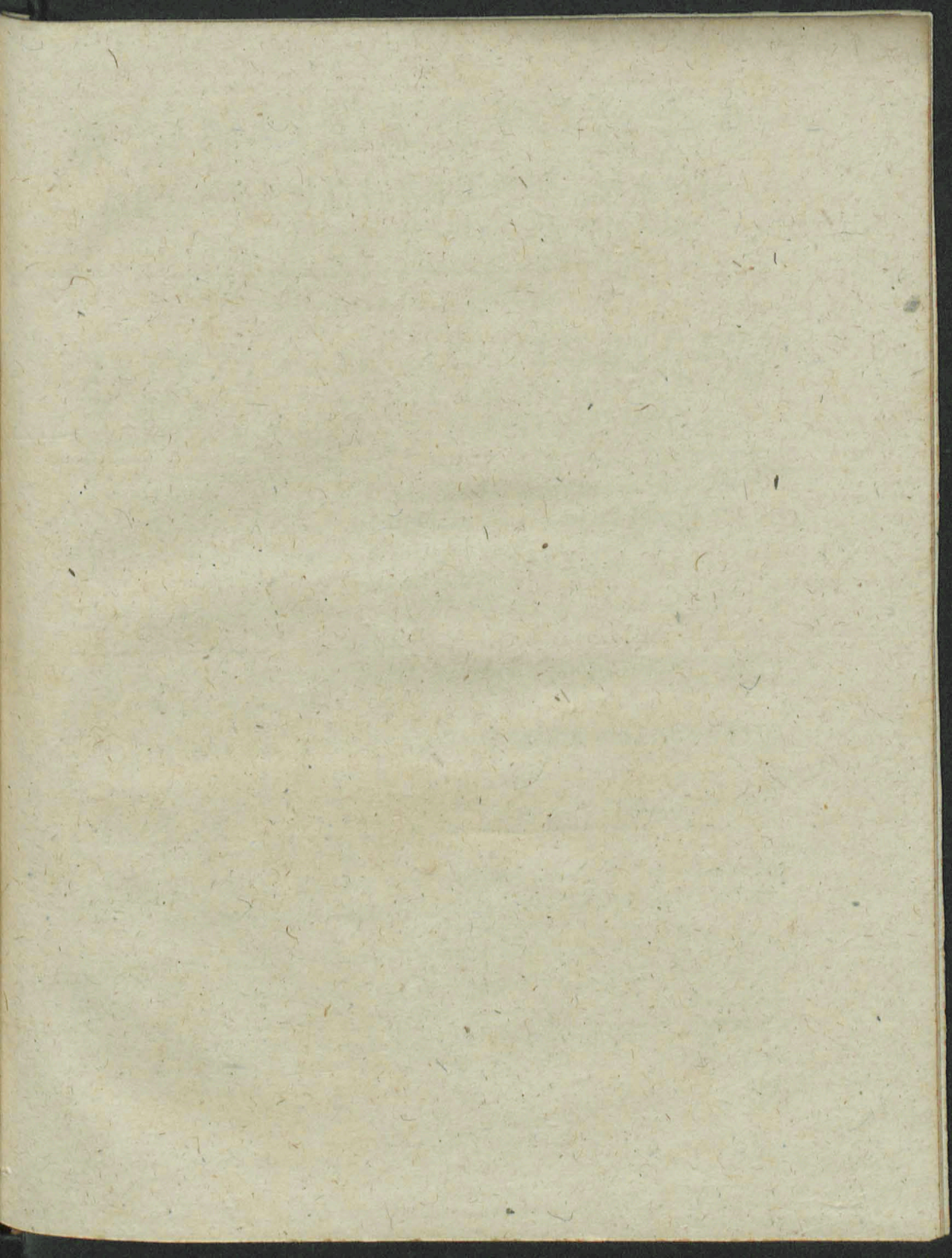
SIMVLACHRVM HOC TVMVLI P.

HOSPES QVISQVIS ES. EXPECTATIONEM DE ME SVPRĀ
MYMANVM MODVM EXCITAVERAM. MORS INTERVENIT.
TV CAPE LAMPADA. ET PRO ME DECVRRE.

Ἐὶ πονέειν οἷς γόνυ χλαρὸν.

Mors te Phœnici frater dulcissime nobis
Abstulit, ô non tu talia pollicitus.
Sed qui Pieridum peragrare culmina summa,
Et fieres sanctæ primus apex Sophiæ.
Hoc tuâ spondebat nobis innoxia vita,
Hoc pectus puris candidius niuibus.
Hoc labor indefessus, & ingenij inclyta vena,
Hoc forma, hoc pulchri lucidus oris honos.
At tu nunc degis cælo meliore receptus.
Credo polum stellâ tum caruisse aliqua.
Cuius tu vacuum supplesti splendidus orbem,
Forsân ad Orphææ fydera clara lyra.

ANNOTATIONES

REVERENDI PATRIS MAGI-
stri Fratris Dominici Neapolitani Or-
dinis minorum Conventualium S. Fran-
cisci Doctoris Theologi.

ILLVSTRISS. AC EXCELLEN.
D. DOMINI IOANNIS IN SAMOSCIO SV-
premi Cancellarii Regni Poloniae nec non Aca-
demie Samoscen. Sacrae Theologiae publici Lectoris. Super loca qua au-
ratione Graeci textus, vel Latini censura cum emendatione opus
habere videbantur, unde & tales ipse apposuit, ut quisque
illustre quidem opus perlegens inoffensa possit illud
veritate gustare.

- P**
1. Ag. 3. versus 22. Saluti restituit eos qui crediderunt.
Intellige fide viva.
 2. Pag. 5. vers. 14. & 16. In medio duorum viuorum, repono
veroque loco, viuentium.
 3. Pag. 6. vers. 4. Illic Ioseph maritus nec maritus Mariae
Intellige, toro non cognito.
 4. Pag. 8. vers. 1. Deum mortalium, *Intelligendum positum esse*
mortalium pro hominum, inclusivae non exclusivae pro aliis.
 5. Pag. eadē. vers. 16. Omnem compositam Domini hyposta-
sim retulit, *Intellige omnem compositam hypostasim, scilicet car-*
ni unitam Domini hypostasim, quando & anima cum diuinitate
ad inferos iam descenderat, corpori tamen in sepulchro etiam unita

- diuinitati, in filij Dei persona qua, & Gracè hypostasis, ut compositio posita intelligatur pro unione & li. Omnem, comprehendat corpus & diuinitatem.
6. Pag. eadem vers. 17. Duplicem substantiã Christi accepit. *Intellige corpus, & diuinitatem.*
7. Pag. eadem vers. 27. dono accepto Christo, *Intellige Christi corpore.*
8. Pag. 12. ver. 19. Hominem non simplicem. *Intellige corpus non solum, quia diuinitati unitum.*
9. Pag. 16. vers. 25. Absque seiunctione, *rescribe non relinquens matrem, ut est in Graco.*
10. Pag. 17. vers. 10. Et ianuas causa Thomæ non aperuit, *Sic accipe Non tantũ ianuis clausis ingressus est ad discipulos propter Thomam, sed verè ut modum seruaret corporis gloriosi, vnde quod nunc natura, ante resurrectionem fuit miraculum.*
11. Pag. 18. vers. 14. A Deo per prædam abstulit. *Interpretare, à Deo per peccatum in prædam abstulit.*
12. Pag. eadem vers. 20. Omnibus infimis condemnatis inferior, *Condemnatis, intellige detentis in limbo.*
13. Pag. 19. vers. 21. Dauid Dei parens, *reponere progenitor.*
14. Pag. 20. vers. 1. Vnde iusti iniusti que, *Corruptus in Graco locus est. Scriptũ est enim, non mortui laudabunt te Domine, neq; omnes qui descendunt in infernum &c. Iniusti igitur non offerunt preces: Sed pro detentis in purgatorio posset ritè manere, cum ratione pena adhuc non soluta aliquo dicebantur anima modo iniusta, secus autem de culpa.*
15. Pag. vers. 3. & 4. In inferno erant detenti, & in tenebris, & vmbra mortis sedebant. *Intellige adhuc cum iusti essent.*
16. Pag. eadem vers. 8. Animatus vero, *corrigere. Animabui.*

17. Pag. 29. ver. 4. Adam primo mortuus. *Intellige, primo mortalis effectus per culpam.*
18. Pag. 30. vers. 15. Indiuisa sum facies, *Intellige, indissimilis.*
19. Pag. eadem vers. 22. Tanquam homo. *Intellige respectu figura peccati, quia, & verè tamen homo.*
20. Pag. 32. vers. 5. Facio Cherubin more diuino vt adorent te. *Intelligendum de humanitate Christi, cui adoratio diuina debetur caelestium & inferiorum, ex vi unionis, & propterea legas, vt adorent te in me.*
21. Pag. 33. vers. Omnes qui erant in inferno. *Intellige, qui culpa vacabant.*

F I N I S.

